

OBS de Tjongeling

Ondersteuningsplan
2020-2025

oktober 2020: Goedgekeurd door:

Namens team	Directeur Margriet Schreuder-Wijnand	
Namens MR	Voorzitter MR Inge van Santen	

Ondersteuningsplan 2020-2025

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Visie op ondersteuning	5
1.3 Grenzen aan de ondersteuning.....	5
1.4 Basisondersteuning.....	6
1.5 Pijlers van de ondersteuning.....	6
1.6 Uitvoering van de ondersteuning op obs de Tjongeling.....	7
1.7 Samenwerking intern begeleider en schoolleider	7
2 Hoe werken wij.....	8
2.1 Basisondersteuning	8
2.2 Basiskwaliteit	8
2.3 Handelingsgericht Werken (HGW).....	9
3 Basisondersteuning, de uitwerking.....	11
3.1 Groepsplannen en OPP's.....	11
3.2 Ondersteuning in de onderbouw.....	13
3.3 Risicoleerlingen.....	15
3.4 Het Ontwikkelingsperspectief (OPP).	16
3.5 Didactisch handelen, BLP en doorgaande lijn zelfstandig werken	16
3.6 Ondersteuning in de vakgebieden	18
3.7 Van leerstofjaarklassensysteem naar kindgericht onderwijs	20
3.8 Verwerking resultaten van de methode gebonden toetsen	20
3.9 Het leerlingvolgsysteem,	20
3.10 Protocol verwerking Cito LOVS gegevens	23
3.11 Afspraken m.b.t verwerking gegevens Cito LOVS in de computer:	24
3.12 Sociale veiligheid van de groep, pedagogisch klimaat (toevoegen).....	24
3.13 Ons halfjaarlijkse rapport	25
4 Extra ondersteuning en begeleiding	26
4.1 Basiskwaliteit	26
4.2 Wat verstaan we onder een leerling met een speciale onderwijsbehoefte	27
4.3 Ondersteuningsniveaus:	27
5 De leerling- en groepsbesprekingen	29
5.1 Het verloop van leerlingbespreking.....	29
5.2 Criteria voor aanmelden voor de leerlingbespreking.....	30
5.3 Leerdoeldifferentiatie	30
5.4 Procedure van de groepsbesprekingen.....	30
5.5 Criteria voor een leerlingbespreking	32

5.6 Beslismomenten voor een leerlingbespreking	33
5.7 Organisatie leerlingbespreking	33
5.8 Opstellen interventies/individueel ondersteuningsplan	33
5.9 Eigen leerlijn.	33
5.10 Ontwikkelingsperspectief (OPP).	34
5.11 Ondersteuningsteam de Stipe	37
6 De Intern Begeleider.....	38
6.1 De taken van de IB-er (algemeen).....	38
6.2 Functieomschrijving	38
7 Betrokkenheid van ouders	41
7.1 De oudergesprekken	41
7.2 Het aanmeldingsgesprek	41
7.3 De informatieavond	41
7.4 De 10-minuten gesprekken.....	42
7.5 Tussentijdse gesprekken	42
7.6 Gesprekken rondom leerlingen met extra onderwijsbehoeften	42
7.7 Oudercontact bij scheiding van ouders	42
8 Dossiervorming	43
8.1 AVG	43
9 Protocollen en richtlijnen	45
9.1 Het lees-/dyslexieprotocol	45
9.2 Dyscalculie/protocol ERWD	47
9.3 Bouwversnelling en bouwverlenging	49
9.4 Van PO naar VO.....	49
9.5 (Hoog)begaafde kinderen	52
10 Onderwijsassistent/leerkrachtondersteuner	53
11 Externe contacten	54
12 Het Stipe team	56
13 De orthotheek	58
14 Voortschrijdend inzicht en aanvullingen	58
15 Bijlagen, behorende bij dit document.....	59

1 Inleiding

In dit ondersteuningsplan wordt eerst beschreven hoe we op onze school werken. Vervolgens beschrijven wij de basisondersteuning plus de praktische uitwerking hiervan. De verwijzing naar de bijlagen vindt u aan het eind van dit document. De digitale bijlagen zijn op school in te zien (Leerkrachtmap, map 6:leraren;borgingen beleid, ondersteuningsplan).

1.1 Visie op ondersteuning

De visie op de ondersteuning binnen onze school heeft direct te maken met de doelstelling van de wet op het Passend onderwijs die per 1 augustus 2014 van kracht is.

“Het streven naar en in stand houden van een zorgstructuur, waarbij iedere leerling de ondersteuning krijgt die hij/zij nodig heeft om zo thuisnabij mogelijk een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen doorlopen”

Uitgewerkt betekent dat bijvoorbeeld: verschillen accepteren, afstemmen op mogelijkheden en onderwijsbehoeften, de ontwikkeling van het individuele kind ondersteunen, de groepsleerkracht als eerst verantwoordelijke ondersteunt door de IB-er, schoolleider en team.

1.2 Een goede ondersteuningsstructuur

“De uitbreiding en versterking van maatregelen en activiteiten, vooral op school- en groepsniveau, ten behoeve van een passend aanbod voor leerlingen. In het bijzonder voor hen die specifieke pedagogische en didactische behoeften tonen, opdat zij in een zekere hoeveelheid tijd door de school te bepalen doelen en tussendoelen bereiken”.

Iedere leerkracht zet zich in voor dit aspect. Er is sprake van een heldere ondersteuningsstructuur en een leerlingvolgsysteem, welke worden bewaakt door de IB-er.

Wij ervaren kinderen als uniek. Ze reageren niet op dezelfde wijze, uiten zich verschillend en werken niet in hetzelfde tempo. We proberen zo gericht mogelijk een plan van aanpak te maken. De begeleiding en ondersteuning maken structureel deel uit van de schoolorganisatie. De groepsleerkracht probeert telkens weer om het onderwijs zodanig vorm te geven dat aan de onderwijsbehoeften van leerlingen tegemoet wordt gekomen. In het School Ondersteuningsprofiel (SOP) van onze school is een en ander nader uitgewerkt.

De IB-er probeert in overleg de ondersteuningsstructuur zo in te richten dat er meer handelen in de klas is en niet erbuiten. De IB-er is een stimulator, initiator en inspirator. Met activiteiten die gericht zijn op de leerkracht voor de klas om deze zelfstandiger, bekwaamer en meer rationeel gericht te laten zijn. Daartoe zijn vijf uitdagingen geformuleerd voor zowel de IB-er als de docent.

- *handelen in de klas
- *alleen labelen gebruiken als ondersteuning voor de aanpak
- *collegiaal consulteren
- *zelf onderzoeken en oplossingen vinden
- *werken aan unieke relaties

1.3 Grenzen aan de ondersteuning

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Bovendien mag verondersteld worden dat de school probeert die ondersteuning te realiseren, zodat wordt getracht onderwijskundig en pedagogisch maatwerk te leveren. De school wil proberen leerlingen zo lang mogelijk, verantwoord, op te vangen. Wat dat betreft blijken we steeds beter in staat leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte adequaat te begeleiden.

Wel dringt zich de vraag op tot welke hoogte het verantwoord is een kind op school te houden. M.a.w. vanaf welk punt is een kind beter af in een speciale school voor basisonderwijs.

Om een reëel beeld te geven van wat er gerealiseerd kan worden, is het van belang de richtlijnen van het mogelijke aanbod aan te geven.

1.4 Basisondersteuning:

De school verzorgt voor alle leerlingen het basisaanbod dat passend is bij de jaargroep. Verkorte of verlengde instructie en begeleid inoefenen horen bij de basisondersteuning. Wanneer uit evaluaties blijkt dat dit niet toereikend is kan de school het aanbod intensiveren(variant 1) en extra intensiveren door dispensereren (variant 2).

Vanuit deze ondersteuning is het volgende van belang:

- De intellectuele capaciteiten van de leerling moet toereikend zijn om de leerstof tot het niveau van groep **E6** te kunnen beheersen.
- Leerlingen van een andere basisschool waarvoor een toelaatbaarheidsverklaring voor het SBO is afgegeven, worden op school niet toegelaten(Comprix afspraak). Storend gedrag wordt grensoverschrijdend als andere leerlingen hierdoor regelmatig gedupeerd worden.
- Extra ondersteuning moet in principe binnen de school gerealiseerd kunnen worden. Dit betekent dat een kind als leerling in een groep mee moet kunnen doen. Een eigen leerlijn voor een klein aantal vakken is toegestaan maar het kind moet wel het gevoel houden in die groep te zitten en geen buitenbeentje te zijn.
- Een handelingsplan moet in principe binnen de groep gerealiseerd kunnen worden. Extra handen in de klas door middel van de inzet van een onderwijsassistente/leerkrachtondersteuner is eventueel mogelijk binnen de school. Een extern deskundige of ambulante begeleider worden, waar nodig, ingeschakeld.
- Voor zogenaamde leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte wordt adequate ambulante begeleiding gerealiseerd.
- Van leerkrachten mag verwacht worden dat ze voldoende flexibel zijn om de begeleiding van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte binnen de groep en onder schooltijd te realiseren zonder dat de belangen van andere kinderen worden geschaad. De flexibiliteit van leerkrachten is voor een deel afhankelijk van de groepsgrootte en samenstelling. Met andere woorden:
de school streeft naar de meest effectieve en "haalbare" ondersteuning die past bij dit kind, van deze ouders, bij deze leerkracht, in deze groep, op deze school.

1.5 Pijlers van de ondersteuning

1) Kennis en professionaliteit.

Elke leerkracht heeft kennis van achtergronden van de speciale onderwijsbehoeften van leerlingen op cognitief, sociaal emotioneel gebied of gedrag, maar ook van onderwijsbehoeften van cognitief getalenteerde leerlingen. Deze kennis wordt verkregen door het bijhouden van vakliteratuur, nascholing en het benutten van kennis en ervaring van collega's.

Van elke leerkracht wordt een professionele houding verwacht. Dat betekent dat elke leerkracht in staat en bereid moet zijn het onderwijs zodanig aan te passen zodat aan de onderwijsbehoeften van leerlingen tegemoet gekomen kan worden.

2) Organisatie en ontwikkeling.

Op het niveau van schoolorganisatie is er een gezamenlijke visie op onderwijs. Dit betekent dat je het als team eens bent over wat je wilt bieden en waar je grenzen liggen. De schoolleider en de IB-er werken nauw samen als een tandem. Hiernaast moet de ondersteuningsstructuur helder en goed geregeld zijn.

Op het niveau van klassenorganisatie moet een leerkracht in staat zijn te differentiëren in pedagogisch- didactische aanpak en in leerstofaanbod en verwerking. De leerkracht is in staat in te spelen op verschillende leerstijlen van leerlingen en kan het ontwikkelingsverloop van verschillende leerlingen volgen en beoordelen.

3) Middelen en faciliteiten.

De schoolorganisatie en met name de directie ondersteunen het proces.

Voor onze school betekent dit concreet:

- Op onze school werken we groepsdoorbrekend, vooralsnog is de lesstof van de vakken rekenen en spelling in halfjaarlijkse Tjongersprongen verdeeld.
- De groepsindeling/fase-indeling (Tjongersprongen) wordt ieder jaar/half jaar uitgebreid besproken en bekeken om tot een zo goed mogelijke verdeling te komen.

- Ons document “Passend aanbod obs de Tjongeling” is leidend voor ons aanbod. (Zie bijlage)
- Er wordt formatie vrijgemaakt voor een onderwijsassistente en/of een leerkrachtondersteuner.
- Er wordt gebruik gemaakt van externe consultatie/begeleiding.
- In overleg met de ICT-er wordt ondersteunende software aangeschaft.
- Leer- en hulpmiddelen worden in overleg met het team aangeschaft.
- De orthotheek wordt op peil gehouden.

1.6 Uitvoering van de ondersteuning op obs de Tjongeling

Wij werken volgens het document : “Passend aanbod obs de Tjongeling” (Bijlage 1) en het “Handelings Gericht Werken”(bijlage 01)

De taken van de IB-er en de communicatie met ouders worden vervolgens beschreven.

Voor de kernvakken rekenen, spelling en lezen wordt een groepsplan gemaakt. In dit plan worden de leerlingen ingedeeld in drie verschillende ontwikkelingsniveaus (basis, intensief en meer) . In deze niveaus wordt aandacht besteed aan het signaleren van specifieke onderwijsbehoeften, het tegemoet komen aan die speciale onderwijsbehoeften en het opstellen van een plan (een plan voor 10 weken). Ook kan er voor individuele leerlingen met extra aandacht een Ontwikkelingsperspectief (OPP: bijlage 3) worden opgesteld, waarin de praktische uitwerking een duidelijke plaats heeft. In hoofdstuk 3 wordt dit nader uiteen gezet.

In dit ondersteuningsplan vindt u eveneens een beschrijving van externe ondersteuning. Er wordt o.a. verwezen naar de site van de Stipe (ondersteuningsteam in Z.O. Friesland info@destipe.nl).

In de bijlagen worden documenten ten behoeve van de uitvoer van dit beleid toegevoegd.

In de schoolgids wordt het één en ander beschreven over de ondersteuningsstructuur van de school en het tegemoet komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen in het bijzonder.

1.7 Samenwerking intern begeleider en schoolleider

Passend onderwijs voor iedere kind begint bij de leraar. De intern begeleider en de schoolleider moeten zorgen voor een goed functionerende ondersteuningsstructuur. In de praktijk blijkt dat goed functionerende ib-ers een nauwe samenwerking met de schoolleider hebben. Met hun gezamenlijke expertise op het gebied van leren, ontwikkelingen gedrag ondersteunen en motiveren ze de leerkracht. Dit betekent dat intern begeleider en schoolleider hetzelfde gedachtengoed in de school naleven. Binnen de samenwerking hebben de intern begeleiders en schoolleiders verschillende verantwoordelijkheden en taken.

Een waardevolle samenwerking heeft:

- een gezamenlijke visie op passend onderwijs aan alle leerlingen,
- afspraken over verantwoordelijkheden, facilitering en mandatering,
- structurele, geplande overlegmomenten,
- een directe lijn met een betrokken team.

Tijdens het structurele overleg wordt het beleid uitgestippeld, de kwaliteit van het onderwijs bewaakt en worden knelpunten besproken.

2 Hoe werken wij

2.1 Basisondersteuning

Alle basisscholen bieden leerlingen basisondersteuning. De schoolbesturen uit de regio hebben afspraken met elkaar gemaakt over wat basisondersteuning is en wat precies onder basisondersteuning valt. Deze afspraken staan in het [ondersteuningsplan](#) van het Samenwerkingsverband.

Alle reguliere basisscholen kunnen

leerlingen basisondersteuning bieden. Dat doen de school en de leerkracht door handelingsgericht te werken.

Handelingsgericht werken (HGW) is een doelgerichte, systematische, cyclische en transparante manier van werken

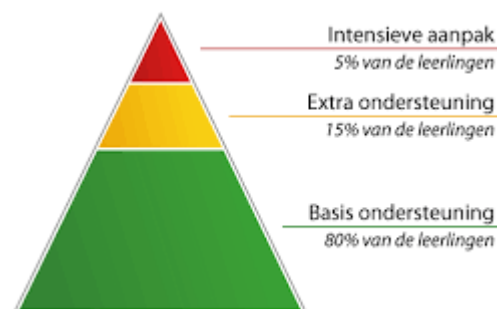
waarbij leerkrachten het onderwijs afstemmen op de onderwijsbehoeften en de omgeving van de leerling.

Handelingsgericht werken vormt het fundament van basisondersteuning en dus van passend onderwijs.

(bijlage 01)

Het SOP: onze school heeft een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. (bijlage 04)

Het schoolondersteuningsprofiel biedt informatie over de kwaliteit van de basisondersteuning en over de verdere ondersteuning van onze school. De profielen van samenwerkende scholen zorgen voor een dekkend aanbod.

2.2 Basiskwaliteit

OP2: Zicht op ontwikkeling (inspectie)

De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. De leerlingpopulatie is helder in beeld. (bijlage 03 d)

Basiskwaliteit: de school verzamelt vanaf de binnenkomst met behulp van een leerling- en onderwijsvolgsysteem systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. Voor de kennisgebieden taal en rekenen/wiskunde gebeurt dit vanaf groep 3 met betrouwbare en valide toetsen die tevens een indicatie geven van de bereikte referentieniveaus. Leraren vergelijken deze informatie met de verwachte ontwikkeling. Deze vergelijking maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen.

De eerste borging in ons Passend Aanbod (bijlage 02) is de basis van het onderwijs in de groep.

Het is daarom belangrijk dat het een sterke basis is. Kenmerkt ons onderwijs zich door doelgerichte instructie, een taakgerichte werksfeer en een actieve betrokkenheid van de kinderen? Deze items zijn van groot belang voor het bepalen van het type instructie. Wanneer dat niet het geval is, dan zou er voor een kind wel eens te snel een aangepaste leerroute gekozen kunnen worden.

Heeft een kind verlengde instructie nodig of een betere groepsinstructie? Voor deze sterke basis zijn veel modellen bedacht. Op onze school gaat uit van het werken met drie groepsniveaus: Basisinstructie, intensieve instructie en “meer” instructie. (B, I, M)

Van “meer” naar anders

Vanzelfsprekend hebben we ook aanbod die gericht is op meer uitdaging. Dit gaat uit van een kortere instructie. In eerste instantie krijgen kinderen daarbij extra opdrachten en moeilijker werk. Naar mate de (ontwikkelings-)voorsprong van deze kinderen groter is, wordt de reguliere leerstof compacter en krijgen zij een eigen programma dat meer gericht is op hun andere manier van denken en leren.

In deze routes ligt het accent steeds meer op de ‘hogere orde vragen’ (taxonomie van Bloom):

- Analyseren: Het opdelen van informatie in de verschillende onderdelen
- Evalueren: De waarde van ideeën, materialen en methoden beoordelen door het ontwikkelen en toepassen van criteria.
- Creëren: Ontwikkelen van nieuwe ideeën, oplossingen of producten

Van “basis” naar minder

Vanzelfsprekend hebben wij ook een Passend Aanbod dat gericht is op meer ondersteuning. Deze gaat uit van meer herhaling, kleinere stappen en extra oefening. Naar mate de ondersteuningsbehoefte van de kinderen groter is, wordt de aanpak intensiever en individueler. Waar nodig wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld en gaan kinderen een eigen leerlijn volgen.

In dit aanbod ligt het accent steeds meer op de ‘lagere orde vragen’ (taxonomie van Bloom):

- Onthouden: Het kunnen ophalen van specifieke informatie
- Begrijpen: Betekenis geven aan informatie
- Toepassen: Strategieën, concepten, principes en theorieën in nieuwe situaties gebruiken.

De uitdaging binnen dit aanbod is om een effectieve en doorgaande lijn te vinden.

2.3 Handelingsgericht Werken (HGW)

Uitgangspunten Handelingsgericht Werken: HGW is een planmatige en cyclische manier van werken waarbij er naar wordt gestreefd zoveel mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften en mogelijkheden van leerlingen, leerkrachten, ouders en begeleiders.

Hierbij worden de volgende zeven uitgangspunten toegepast.

1. We denken, kijken en praten over wat een kind nodig heeft om de volgende stap te maken, de onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften in beeld.
2. Het afstemmen op het kind door de leerkracht.
3. We werken doelgericht. We kijken hierbij naar wat het kind wél kan.
4. We werken samen met kinderen, ouders, collega's en begeleider.
5. We kijken naar de wisselwerking tussen kinderen, hun ouders, hun groep en onszelf en stemmen ons handelen daarop af.
6. Iedereen heeft kwaliteiten. We zijn op zoek naar mogelijkheden van kinderen, ouders en onszelf.
7. We werken systematisch en zijn open en duidelijk naar elkaar.

De HGW-cyclus (bijlage 01)

Het planmatig werken krijgt bij ons op school vorm doordat de HGW-cyclus een aantal keren per schooljaar wordt doorlopen. De cyclus kent vier fasen met daarin verschillende stappen:

Fase 1. Waarnemen en signaleren

- **Stap 1: Groepsoverzicht maken/evalueren: Evaluaties van dagelijkse planning verwerken in groepsplan, evalueren met IB-er in groepsbespreking en nieuw groepsplan opstellen**
- **Stap 2: Signaleren van leerlingen die extra begeleiding nodig hebben**

Fase 2. Begrijpen (waarom vraag) en analyseren (wat is de behoefte)

- **Stap 3: Benoemen en beschrijven (zie Passend Aanbod obs de Tjongeling) van onderwijsbehoeften van de leerlingen.**

Fase 3. Plannen

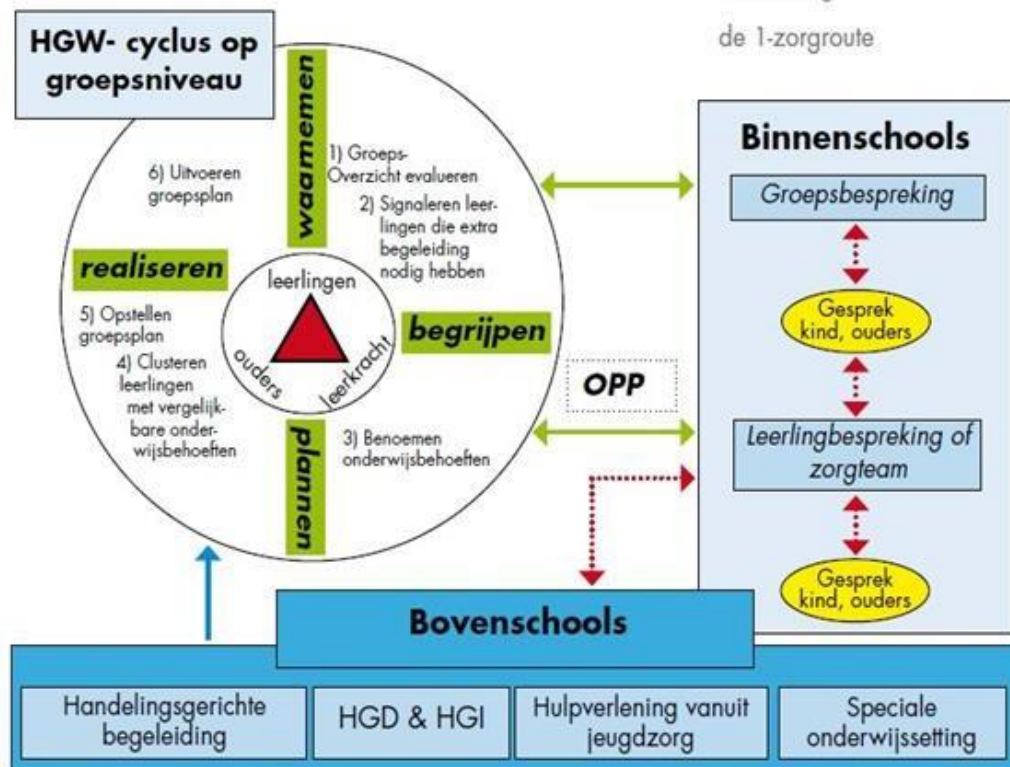
- **Stap 4: Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften (Klasseplan: groepsplan)**
- **Stap 5: Opstellen van het groepsplan**

Fase 4: Realiseren, de behoeftes wegzetten in de dagelijkse planning, doorplannen

- **Stap 6: Uitvoeren van het groepsplan**

Afbeelding 1:

de 1-zorgroute

3 Basisondersteuning, de uitwerking

3.1 Groepsplannen en OPP's.

Veel scholen werken met groepsorganisatieplannen en groepsplanbanen. Om efficiënter en overzichtelijker te kunnen werken hebben wij de groepsorganisatieplannen verwerkt in de groepsplannen van Klasseplan tezamen met het bijbehorende document : "Passend aanbod obs de Tjongeling". De individuele groepsplanbanen zijn bij ons de gegevens die te vinden zijn in de individuele Klasseplan-app of in een OPP.

Op onze school wordt er gewerkt met groepsplannen in het programma Klasseplan (gr. 3 t/m 8). De school werkt in twee cycli. Voor iedere cyclus wordt per kernvakgebied 1 groepsplan gemaakt. Iedere cyclus duurt 20 weken, na 10 weken is er een tussenevaluatie. Tussen iedere cyclus zit tijd om het plan af te ronden en om het nieuwe groepsplan op te starten. De leerkracht past dit groepsplan aan na overleg met de IB-er.

We werken volgens het passend aanbod van obs de Tjongeling. (bijlage 02)

Meer (uitstroom Havo/VWO/ VWO +))

Basis (uitstroom VMBO TL)

Intensief (uitstroom VMBO BL/KL/PRO).

Groepsplannen: doel en inhoud

In groepsplannen worden de te verwachten groei in de vaardigheidsdoelen per periode aangegeven.

In groep 1 en 2 stelt de leerkracht doelen m.b.v. het digitale plan-, registratie en volgsysteem van de methode Onderbouwd. Deze methode geeft de leerkracht zicht op leerresultaten in vier verschillende ontwikkelingssprongen. Tevens wordt aangegeven hoe de ontwikkeling planmatig, beredeneerd en resultaatgericht ondersteunt kan worden.

In de groepen 1 en 2 worden geen Citotoetsen meer afgenomen. Onderbouwd geeft ons een duidelijk beeld m.b.t. de ontwikkeling van deze leeftijdscategorie.

In groep 3 t/m 8 maakt de leerkracht in het groepsplan gebruik van het overzicht van de leerdoelen uit de methode die overgezet worden in Klasseplan. De leerlingen worden per kernvak gearrangeerd.

In de groepsplannen wordt per arrangement het volgende beschreven:

1. Doelen
2. Aanpak
3. Organisatie
4. Evaluatie; eerste evaluatie (tussenevaluatie) na 10 weken (okt./april), tweede evaluatie (eindevaluatie) na 20 weken (januari/juni) Wat zie ik?, Verklaring? Conclusie?

Voor het beschrijven van de doelen, aanpak en organisatie wordt verwezen naar het document Passend Aanbod obs de Tjongeling.

Een groepsplan omvat het geheel voor een bepaalde periode schriftelijk vastgelegde aanwijzingen en richtlijnen voor het onderwijs aan een groep kinderen, op basis van informatie over de onderwijsbehoeften van de kinderen, waarmee de leerkracht bepaalde leer- en opvoedingsdoelen binnen een zeker tijdsbestek wil realiseren. Het periodeplan bestrijkt ongeveer 10 weken en bevat concrete en praktische aanwijzingen hoe de leerkracht de komende periode in zijn/haar groep omgaat met de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen.

Groepsplannen kunnen de volgende functies vervullen:

- afstemming van het onderwijs op de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen;
- overdracht en communicatie van wie, wat, wanneer doet;
- verantwoording afleggen van wat gedaan is en met welk resultaat;
- reflectie op het eigen aanbod en handelen in de groep en op het aanbod in de school.

Afspraken groepsplannen

Voor het groepsplan gelden enkele afspraken:

Elke leerkracht maakt groepsplannen in Klasseplan (gr. 3 t/m 8).

Aan het begin van een periode wordt een nieuw groepsplan geschreven, na de tussenevaluatie (1^e evaluatie na 10 weken) of tijdens de periode kan/ wordt het bestaande groepsplan aangescherpt. De doelen worden zo concreet mogelijk op papier gezet, SMART.

Als er is gebleken dat een IV of V voor een kind waarschijnlijk het hoogste is dat het kan halen, mag de zorg ook gegeven worden in het groepsplan. Dit kan pas nadat er verschillende interventies hebben plaatsgevonden en/ of een intelligentieonderzoek gedaan is. De zorg moet dan binnen het plan afgestemd worden op het kind. Deze leerlingen worden in het groepsplan bij intensief aanbod ingedeeld.

Leerlingen met een niveau I, goede motivatie en werkhouding kunnen in arrangement meer/verdiept worden ingedeeld. Deze leerlingen krijgen een verkorte instructie en gaan daarna zelfstandig de stof verwerken. We bieden verdiepingslesstof aan, zoals bijv. een plustaak of door de inzet van de routeboekjes van SLO voor compacten en verrijken.

Het groepsplan wordt per vakgebied opgesteld (rekenen, begrijpend lezen, technisch lezen, spelling en soms gedrag).

Voor de volgende vakken wordt een groepsplan gemaakt:

Groep 3: Aanvankelijk lezen, Spelling (vanaf jan.)
Rekenen/wiskunde

Groep 4,5: Begrijpend lezen, Technisch lezen, Spelling,
Rekenen /wiskunde

Groep 6,7,8: Begrijpend lezen, Technisch lezen (groep 6 indien noodzakelijk)
Rekenen/wiskunde en spelling

Een plan wordt door de leerkracht opgesteld, hierbij kan de leerkracht ondersteuning vragen bij de IB-er. In een plan staan altijd doelen beschreven voor de komende periode van de hele groep per arrangement. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de onderwijsbehoeften van de kinderen. De leerlijnen van de methode worden gevolgd.

De groepsleerkracht zorgt ervoor dat het een werkbaar plan is, dat bij de groepsleerkracht past en aansluit bij zijn/haar manier van werken.

De evaluatie per arrangement (meer, basis en intensief) wordt in het plan gemaakt. Bij leerlingen in een intensief arrangement (niveau V en V-) wordt de evaluatie in het groepsplan, in het OPP en in de individuele Klasseplan-app vermeld. Hierin kunnen ook de interventies en onderwijsbehoeften op het gebied van pedagogisch en didactisch handelen vermeld worden. (Zie bijlage: 03a en 03b) groepsbespreking)

Voor het beschrijven van de onderwijsbehoefte kan de leerkracht gebruik maken van de schrijfwijzer van De Stipe (bijlage 14)

Ieder plan wordt op tijd geëvalueerd. Er wordt dan beschreven of het plan wel of niet geslaagd is. En hoe het komt dat het plan wel of niet geslaagd is. Het proces wordt dus beschreven. Naar aanleiding van deze evaluatie wordt een nieuw groepsplan geschreven .

Een groepsplan is een plan voor de leerkracht zelf. Het wordt dus niet besproken met ouders of externen. Wel kan de leerkracht in de contactavond uitleggen welke hulp er aan het desbetreffende kind geboden wordt. Aan het eind van het jaar wordt een groepsplan besproken tijdens de overgangsbesprekingen tussen de nieuwe en oude leerkracht van de groep. Ook tijdens die bespreking wordt er een aanzet gemaakt voor een nieuw groepsplan voor het volgende schooljaar.

De uitgezette individuele hulp (gedocumenteerd in de Klasseplan-app) wordt met ouders besproken in een apart geplande afspraak.

Overzicht leerlingenkaart Parnassys.

De bedoeling is dat wij zoveel mogelijk alle informatie van een leerling bewaren op de leerlingkaart in Parnassys. Op dit moment wordt dit vanaf de onderbouw ingevoerd. Naast deze leerlingkaart werken we in de groepen 4-8 nog met een digitaal logboek. Als voor alle leerlingen de leerlingkaart in Parnassys wordt gebruikt, dan zal het digitale logboek verdwijnen.

Op de leerlingenkaart in Parnassys bevindt zich alle informatie omtrent de leerling.

Er is een overzicht van:

- Alle documenten en notities die zijn gemaakt en/of toegevoegd,
- Alle methode toetsen en niet methode toetsen,
- Alle plannen die er voor deze leerlingen zijn.

3.2 Ondersteuning in de onderbouw

Het voornaamste uitgangspunt in de kleutergroep is, dat kinderen zich kunnen ontwikkelen in een sfeer van veiligheid en vertrouwen. Dat er een goede relatie is tussen de kinderen onderling en met de leerkracht.

We proberen zoveel mogelijk een uitdagende en stimulerende omgeving te creëren. We kijken zoveel mogelijk naar de ontwikkeling van het kind en er is veel ruimte voor eigen initiatief.

In de groepen 1 en 2 wordt thematisch gewerkt met de leer- en ontwikkellijnen van de methode Onderbouwd.

De Leerlijnen richt zich op de volgende ontwikkelingsdoelen.

1. Taal: beginnende geletterdheid en interactief taalgebruik
2. Rekenen: tellen en getalbegrip, meten en meetkunde
3. Motoriek: grote motoriek en kleine motoriek
4. Spel
5. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Evaluatie per leerling in Onderbouwd

In de groepen 1 en 2 worden geen Citotoetsen meer afgenomen. Onderbouwd geeft ons een duidelijk beeld m.b.t. de ontwikkeling van deze leeftijdscategorie. De leerkracht kan in de ontwikkelingssprongen van Onderbouwd per leerling evaluaties schrijven.

Er wordt gebruik gemaakt van richtinggevende vragen:

Wat werkt?

Wat werkt niet?

Hoe ga ik verder?

De leerlijnen worden niet als afzonderlijke gebieden gezien, maar worden bij de planning van leeractiviteiten geïntegreerd.

Thematisch werken gaat zoveel mogelijk uit van een geïntegreerd aanbod voor kinderen met uiteenlopende achtergronden. Bij het werken met de leerlijnen wordt rekening gehouden met de individuele variatie van de ontwikkeling waarin kinderen zich bevinden. De leerkracht heeft door het systematisch volgen van de leerlingen het ontwikkelingsniveau duidelijk in beeld.

Aanbod in de zone van de naaste ontwikkeling biedt mogelijkheden om op een hoger ontwikkelingsniveau te komen.

Om de ontwikkeling van kinderen goed te kunnen volgen maken we gebruik van drie soorten kind evaluaties:

1. Dagelijkse evaluatie.

Gedurende de uitvoering van het lopende groepsplan wordt het daglogboek bijgehouden onder het kopje uitvoering. De dagelijks verzamelde gegevens worden beknopt in steekwoorden genoteerd. Er staan opmerkingen over het dagelijks handelen, gepland aanbod en aanbod extra ondersteuning, alsmede de realisatie van de ondersteuning en regelmatige evaluatie van die ondersteuning.

De leerkracht observeert de kinderen en noteert of er bijzonderheden zijn. De observaties richten zich op de volgende vijf aspecten: taal, rekenen, motoriek, spel en SoVa.

Het ene kind ontwikkelt zich sneller dan het andere kind. De leerkracht observeert en kijkt naar de ontwikkeling en geeft datgene wat er op dat moment nodig is, zolang het kind zich er prettig bij voelt.

De kinderen worden, indien noodzakelijk, door de leerkracht een paar keer per week binnen de groep apart genomen om ze nog extra ondersteuning te geven op het gebied van de spraakontwikkeling, motorische oefeningen te doen, ontwikkelingsmaterialen te oefenen, begrippen op het gebied van taal en inzicht te stimuleren.

2. Halfjaarlijkse evaluatie.

Elk half jaar wordt de ontwikkeling geëvalueerd met behulp van de leer en ontwikkellijnen van Onderbouwd.

Aan de hand van de onderwijsbehoeften en ontwikkeling worden leerlingen geclusterd op een manier die haalbaar is qua klassenmanagement.

3. Diagnostische evaluatie.

In een groepsbespreking kan het besluit worden genomen om een leerling expliciet te bespreken.

Redenen om leerlingen te bespreken:

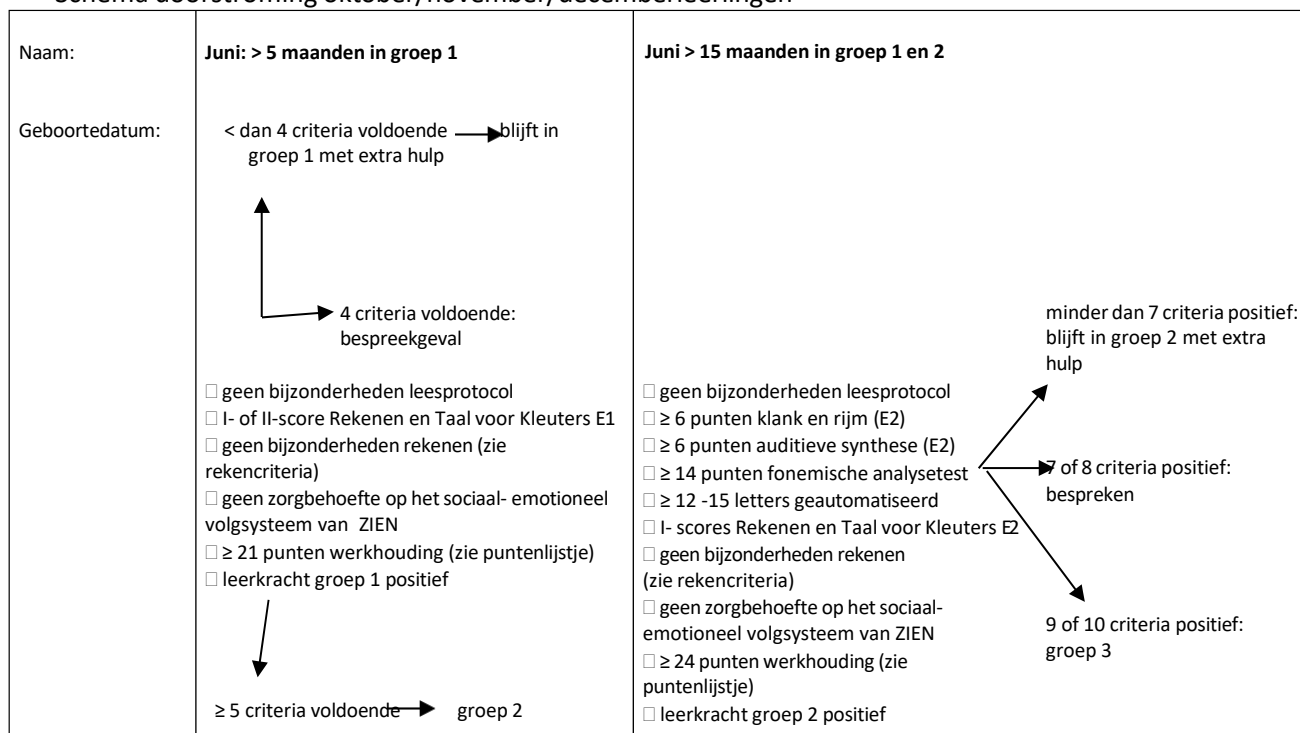
- de leerling profiteert onvoldoende van de specifieke aanpak in het groepsplan.
- de specifieke onderwijsbehoeften blijven onduidelijk.
- er lijkt sprake te zijn van kind kenmerken.

Voor de kinderen die zijn geboren in oktober – november en december kan het doorstromingsprotocol ingevuld worden als hulpmiddel om te bepalen of een kleuter doorstroomt of niet.

De 4-jarigen die bij ons op school komen stromen in groep 1 in. Voor de oktober/november/december leerlingen in groep 1 geldt dat in juni van het lopende schooljaar hun ontwikkeling bekeken wordt op eind groep 1 niveau

(ontwikkelingssprong B). Heeft de leerling in deze sprong een ruim voldoende resultaat, dan kan de leerling instromen in groep 2. Bij twijfel kan de CITO E1 afgenomen worden. Heeft een leerling minimaal een I-niveau, dan kan de leerling eveneens doorstromen naar groep 2. Het kan dus zijn dat de ene leerling na ongeveer 5 maanden onderwijs doorstroomt naar groep 2, een ander zal hiervoor 15 maanden nodig hebben. Belangrijk is dat de ontwikkeling van de leerling zo soepel en evenwichtig mogelijk verloopt passend bij de eigenheid van de leerling. (zie onderstaand schema doorstroming).

Schema doorstroming oktober/november/decemberleerlingen

Deze gegevens worden genoteerd en besproken tijdens de groepsbespreking of ondersteuningsvergadering. Het ingevulde schema wordt bewaard in ParnasSys aan de leerling gekoppeld. Het is niet alleen dit schema dat bepaalt of kinderen doorgaan naar groep 3. Die beslissing wordt samen met de ouders (na een leerling bespreking) het liefst in april of mei al genomen. Wanneer er twijfel is over de doorgang naar groep 3 zijn er in een eerder stadium gesprekken met ouders.

Registratie leer- en ontwikkelingslijnen van Onderbouwd

Wij gebruiken het registratiesysteem van Onderbouwd om de ontwikkeling van de kinderen in groep 1 en 2 in beeld te brengen. We volgen de ontwikkeling van de groep en van het individuele kind.

De leerlijnen zijn verwoord in concreet observeerbaar gedrag.

Ontwikkelingsgebieden

Ons kleutervolgsysteem richt zich op 5 ontwikkelingsgebieden:

- sociaal-emotioneel
- taal
- rekenen
- spel
- motoriek.

Elk ontwikkelingsgebied kent een aantal tussendoelen, die samen een leerlijn vormen.

Het ontwikkelingsgebied taal bevat ook de domeinen interactief taalgebruik en beginnende geletterdheid, rekenen bevat tellen en getalbegrip, meten en meetkunde

Het ontwikkelingsgebied motoriek bevat de domeinen fijne- en grove motoriek.

Dagelijkse observatie

In de klas wordt dagelijks geobserveerd door de leerkracht.

Deze observatie m.b.t. de leerlijnen worden direct vastgelegd op de observatielijsten in Onderbouwd.

De daaruit voortvloeiende onderwijsbehoeften worden vastgelegd in de klassenmap bij de planning van speciale onderwijsbehoeften.

Geplande observatie individuele lijsten

Naast het continue observeren m.b.v. de leerlijnen in Onderbouwd worden er observatielijsten/screeningslijsten op een gepland moment ingevuld.

Logopedie screening (2 keer per jaar), voorbereiding fonemisch bewustzijn (jan. en juni), signalering vroegtijdige dyslexie (jan. en juni).

Deze periodes zijn gepland in de toets kalender (jaarplanning groep 1 en 2).

Zo krijgen we een (compleet) beeld welke vaardigheden de leerling beheerst en welke vaardigheden het kind nog niet beheerst.

Groepsplan groep 1-2

In het groepsplan worden de doelen en aanpak voor het basisaanbod, verdiept en intensief beschreven.

Zowel bij de verdiepte groep als de intensive groep kan worden gedacht aan extra kleine kringactiviteiten.

Voor de intensieve groep valt te denken aan herhaling in de vorm van pre-teaching en re-teaching.

De tutor kan daar een rol bij spelen.

Groep 1 en 2:

Het eerste groepsplan wordt na ongeveer 10 weken geëvalueerd bij de 1^e tussenevaluatie in november en vervolgens een 2^e evaluatie in januari.

Het tweede groepsplan wordt na ongeveer 10 weken geëvalueerd bij de 1^e tussenevaluatie in april en de 2^e evaluatie in juni.

Op basis van de gegevens kan een volgend groepsplan opgesteld worden.

De leer- en ontwikkelingslijnen vormen een leidraad tijdens de gesprekken met ouders.

We kunnen ouders duidelijk maken welke vaardigheden het kind wel en welke vaardigheden het kind nog niet voldoende heeft ontwikkeld.

3.3 Risicoleerlingen

Definitie risicoleerlingen:

Hierin maken wij onderscheid tussen een aandachtsleerling, een probleemleerling en een risicoleerling.

Aandachtsleerling: leerling met extra ondersteuning en een opvallende ontwikkeling ten opzichte van de eigen ontwikkelingslijn: tijdelijk extra ondersteuning op basis van de foutenanalyse (hooguit 2 x 10 weken).

Probleemleerling: een leerling die langdurige extra ondersteuning ontvangt: bijna altijd groepsoverstijgend probleem, langer dan 20 weken, OPP, extra intensief aanbod

Risicoleerling: schooloverstijgend probleem, OPP, extra intensief aanbod of eigen leerlijn.

Extra hulp:

Het intensieve aanbod is in de drie niveaus van ons onderwijs verweven. Voor een enkele leerling is dit aanbod niet voldoende. Zij hebben baat bij een extra intensief aanbod. Dit specifieke aanbod wordt opgesteld als uit de leerlingbespreking blijkt dat een leerling (herhaald) onvoldoende profiteert van het arrangement en/of als de bijzondere aanpak van de leerling onvoldoende gespecificeerd kan worden in het betreffende arrangement. Het besluit om een extra intensief aanbod op te stellen wordt in de leerlingbespreking genomen. Deze leerlingen worden 4x per jaar besproken en hun aanbod wordt eveneens geëvalueerd. Ouders worden van deze extra intensieve hulp op de hoogte gebracht. In het logboek van Klasseplan staat in het extra intensieve aanbod aangegeven hoe de komende periode aan de didactische en/of pedagogische onderwijsbehoeften van een leerling tegemoetgekomen wordt.

Een probleemleerling of een risicoleerling heeft onvoldoende geprofiteerd van het arrangement als het niet kan voldoen aan de eisen die gesteld zijn in het intensieve aanbod.

Deze kinderen doen bij de instructie mee met de groep leerlingen die het intensieve aanbod volgen, waarbij de leerkracht individuele aanpassingen doet en extra begeleiding geeft. Zonder individuele ondersteuning kunnen zij de verlengde instructie aan de instructietafel niet goed volgen.

Op de weektaak is aangegeven welke opdrachten deze kinderen maken en ook welke individuele aanpassingen voor hen gelden. Tijdens de hulpronde geeft de leerkracht feedback. Ook tijdens het zelfstandig werken hebben zij regelmatig individuele ondersteuning nodig. Wanneer ze fouten maken, is soms meermaals extra instructie nodig om te leren wat wel de goede aanpak is.

Voor dit aanbod is een goedpercentage van 60-70% passend. Deze kinderen hebben vaak meerdere herkansingen nodig en toch lukt het niet altijd om de leerstof toch voldoende te beheersen. Deze kinderen scoren vaak op niveau V/V-. Wanneer kinderen voor meerdere leergebieden deze route volgen, stromen ze vaak uit op niveau vmbo basisberoepsgericht / LWOO.

3.4 Het Ontwikkelingsperspectief (OPP).

Een individueel OPP is een op schrift gesteld rapport uitgaande van de hulpvraag van een kind. Het OPP bevat richtlijnen over de doelen, methoden en programma's van het aangepaste onderwijs aan dit kind en de tijdstippen waarop volgens de verwachtingen de doelen bereikt zullen worden.

Bij het instellen en vaststellen van een individuele leerlijn, inclusief onderwijsperspectief is altijd een extern deskundige betrokken. Voor uitgebreidere informatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 5.

3.5 Didactisch handelen, BLP en doorgaande lijn zelfstandig werken

Onze schoolambitie is: Samen maken we verschil. Leerkrachten, leerlingen en ouders werken samen aan de ontwikkeling van de leerlingen. Het groepsdoorbrekend werken brengt een eenheid in de volgende drie onderdelen:

- **Kwalificatie:** Onderwijs in kernvakken. Kinderen kennis en vaardigheden bijbrengen.
- **Socialisatie:** Leren samenleven en samenwerken. Mens is een sociaal wezen. We leren van en met elkaar
- **Subjectivatie:** Persoonlijke ontwikkeling: Waar ben ik goed in? Talenten. Wat wil ik? Wat kan ik betekenen?

In ons document HandelingsGericht Werken (bijlage 01) vindt u één en ander nader toegelicht. De rol van de IB-er is die van coach. Leerkrachten kunnen reflecteren op hun eigen handelen en weten waar hun grenzen liggen in het verlenen van extra ondersteuning in de groep.

Didactisch handelen

Om een plan goed te kunnen uitvoeren moeten leerkrachten in staat zijn het werk van kinderen te analyseren en op basis van die analyse doelgerichte activiteiten aan te bieden. Hierbij speelt het voeren van goed klassenmanagement een belangrijke, zo niet cruciale rol. Voorwaarden om verlengde instructie maximaal te kunnen geven moeten in alle groepen zijn ingevuld. Dat betekent dat het zelfstandig werken

goed gehanteerd moet worden. Dit betekent dat alle teamleden het werken met het directe instructiemodel beheersen en toepassen.

Eigenaarschap van leren/zelfstandig werken

Door de inzet van groepsdoorbrekend werken komen er nieuw te ontwikkelen mogelijkheden in de school. Eén daarvan is het eigenaarschap van leren. Door met de leerling in gesprek te gaan om de doelen van de lesstof vast te gaan stellen, verkrijgt de leerling meer eigenaarschap over zijn (manier van) leren. Door het gesprek met de betrokken leerling, wordt het (extra) aanbod met de leerling besproken en vastgesteld. Hierdoor wordt de leerling mede-eigenaar van het plan. Dit motiveert de leerling om 'mee te doen'. Betrek het kind bij wat het wil bereiken en leren, wat het daaraan zelf kan doen en hoe de leerkracht hem daarbij kan helpen. Deze procesontwikkeling wordt in de leerlinggesprekken (waar formatieruimte voor wordt vrijgemaakt) besproken.

Het zelfstandig werken wordt middels de "dobbelsteen zelfstandig werken/uitgestelde aandacht" aangestuurd.

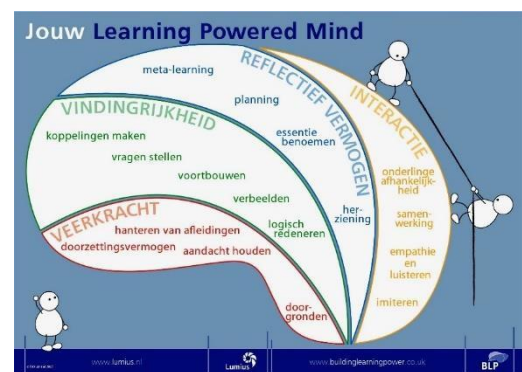
Door het groepsdoorbrekend werken bestaan de instructiegroepen per Tjongersprong over het algemeen uit ongeveer de 10 leerlingen. Hierdoor wordt gericht instructie gegeven. Door de invoering van deze manier van werken wordt de mogelijkheid tot verlengde instructie en extra oefentijd gegenereerd. Ook de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid m.b.t. het leren is voor de leerlingen hierin duidelijk een speerpunt.

Building Learning Power (BLP)

Middels Building Learning Power richten wij ons op het ontwikkelen van betere 'learners'.

'The learning powered mind' toont de 4 natuurlijke vermogens van de lerende mens: Veerkracht, Reflectief Vermogen, Interactie en Vindingrijkheid.

Binnen deze natuurlijke vermogens worden de 17 leerspiers onderscheiden. Deze leerspiers kun je trainen zodat ze ontwikkeld worden. Net als in de sport word je beter door de spieren te trainen. Door het benoemen van 17 leerspiers kan het 'leren leren' heel gericht plaats vinden.

Veerkracht: *De wil hebben en klaar zijn om je te verbinden aan het leren.*

1. Aandacht houden Flow; het plezier om in vervoering te zijn van leren.
2. Hanteren van afleidingen. Het herkennen en reduceren van onderbrekingen.
3. Doorgronden. Echt aftasten/voelen wat er is.
4. Doorzettingsvermogen. Vasthoudend; de gevoelens die bij leren horen, toestaan.

Vindingrijkheid: *De wil hebben en klaar zijn om op verschillende manieren te leren.*

5. Vragen stellen. Waarde hechten en nieuwsgierig zijn om onder de oppervlakte vragen te stellen.
6. Koppelingen maken. Op zoek naar samenhang, relevantie en betekenis.
7. Verbeelden. Verbeelding gebruiken als effectieve en rijke manier in het leren.
8. Logisch redeneren. Grondig en methodisch kunnen denken.
9. Voortbouwen. Goed gebruik maken van allerlei bronnen.

Reflectief vermogen: *De wil hebben en klaar zijn om meer strategisch te leren.*

10. Plannen. Het vermogen om een strategisch overzicht van het leren te hebben en daarbij verstandige keuzes te maken.
11. Herzien. Monitoren en aanpassen tijdens het leerproces.
12. Essenties benoemen. Uit ervaringen lessen trekken, zodanig dat je deze bewust weer kan toepassen (generalisaties).
13. Meta leren. Het proces van leren en in het bijzonder de eigen manier van leren, begrijpen.

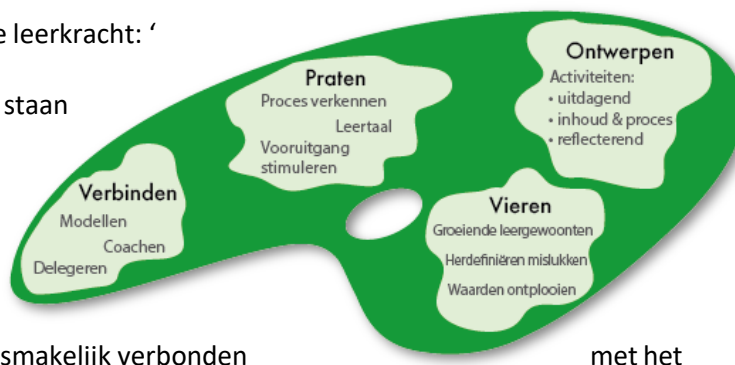
Interactie: *De wil hebben en klaar zijn om alleen of met anderen te leren*

14. Onderlinge afhankelijkheid. Autonoom en verantwoordelijk zijn over de beslissing samen of alleen te leren.
15. Samenwerken. De vaardigheid om met anderen samen te werken
16. Empathie en luisteren. Goed kunnen luisteren en je kunnen verplaatsen in het perspectief van de ander.
17. Imiteren. Door gezamenlijke activiteiten andermans gewoonten en waarden oppikken.

Daarnaast is BLP gericht op het handelen van de leerkracht: 'het leerkrachtpallet' (Claxton, 2005).

Hoe leggen de leerkrachten hun aanpak uit, hoe staan ze zelf model voor hun leerlingen, hoe geven ze reflectie en hoe geven ze de leeractiviteiten vorm.

De leerkracht is daarbij gericht op het ontwikkelen van de leerspielen zoals die in "the Learning Powered Mind" zijn omschreven. Het model Leerkrachtpallet is onlosmakelijk verbonden met het model "the Learning Powered Mind".

Een belangrijke basistheorie van BLP is de 'growth mindset' van Dweck (2008). Uit Dweck's onderzoek blijkt dat er twee verschillende mindsets zijn die mensen over zichzelf en hun persoonlijke eigenschappen kunnen hebben: een fixed mindset (nagenoeg stabiel, vaststaand en onveranderlijk) versus een growth mindset (niet vaststaand, ontwikkelbaar). Door het ontwikkelen van eigen inzet kan je je zelfbeeld ontwikkelen, laten groeien. Intelligentie is als spierkracht: door je hersens te gebruiken – door je actief in leersituaties te begeven – vergroot je je mentale capaciteiten (Dweck 2000).

3.6 Ondersteuning in de vakgebieden

Methoden overzicht.

vakgebied	methode	1	2	3	4	5	6	7	8
Nederlandse taal	Fonemisch bewustzijn	x	x						
	Ontwikkelstappen Onderbouwd	x	x						
	Veilig leren lezen			x					
	Estafette				x	x	x		
	Nieuwsbegrip				x	x	x	x	x
	Staal				x	x	x	x	x
	Blits (studievaardigheden)					x	x	x	x
Schrijven	Pennenstreken			x	x	x	x	x	x
Engels	Stepping Stones Junior	x	x	x	x	x	x	x	x
Fries	Materiaal Cedin, Schrieversronte en uit methodes, heemkunde	x	x	x	x	x	x	x	x
Rekenen/wiskunde	Onderbouwd	x	x						
	Gecijferd bewustzijn	x	x						
	Rekenrijk			x	x	x	x	x	x

Oriëntatie op jezelf en de wereld.	Wijzer			x	x	x	x	x	x
	Onderbouwd	x	x						
	Leefstijl			x	x	x	x	x	x
	Jeugdjournaal					x	x	x	x
	Klokhuis					x			
	Nieuws uit de natuur					x			
	Rondje over			x	x				
	Op voeten en fietsen					x	x		
	Jeugdverkeerskrant							x	x
Kunstzinnige oriëntatie	Moet je doen	x	x	x	x	x	x	x	x
	Tekenen/hv Pinterest	x	x	x	x	x	x	x	x
Bewegingsonderwijs	Basislessen lichamelijke oefening			x	x	x	x	x	x
	Onderbouwd	x	x						
	Buurt sport coach	x	x	x	x	x	x	x	x
Computeronderwijs	Oefenweb			x	x	x	x	x	x
	Software divers	x	x						
	Veilig leren lezen			x					
	Staal			x	x	x	x	x	x
	Verkeer			x	x	x	x	x	x

Lezen

Voor het leren lezen wordt Veilig Leren Lezen – KIM versie gebruikt, inclusief het digitale thuisoefenprogramma. De resultaten van de toetsen worden met behulp van de digitale registratie vastgelegd. De digitale registratiebladen worden door de leerkracht bewaard in de map toetsanalyses op de data. Eventuele problemen worden besproken in een teamvergadering of ondersteuningsvergadering.

Begrijpend lezen

Op Obs de Tjongeling werken we vanaf groep 4 met Nieuwsbegrip. In groep 4 en 5/6 wordt er geoefend met het cito oefenboek om aan de vraagstelling van cito te wennen.

Naast de methode gebonden toetsen nemen we één of twee keer per jaar (jan -juni) een methode onafhankelijke toets afnemen (LOVS Cito begrijpend lezen). De resultaten van de methode gebonden toetsen worden opgeslagen op de computer. Ook bij deze toetsen hanteren wij de 80% norm.

De resultaten van de methodeonafhankelijke toetsen worden opgeslagen in het computerprogramma van Cito. Bij opvallende resultaten, wordt tijdens de groepsbesprekingen besloten of en wat er gedaan gaat worden. Dit kan resulteren in individuele hulp, maar ook in aanpassing in het groepsplan. Deze plannen worden opgesteld door de groepsleerkracht.

Leerkrachten hanteren bij het behandelen van teksten de volgende stappen:

Centraal staat het praten over de inhoud van de tekst, waarbij terloops strategieën passeren.

- Voorkennis activeren a.d.h.v. beeldbank filmpje
- Voorspellingen a.d.h.v. een woordweb
- Samen/ zelfstandig de tekst lezen a.d.h.v. een leesvraag + zoeken van moeilijke woorden.
- Samenvatten van de tekst.
- Leesvraag en moeilijke woorden bespreken: woorden komen op het bord om te consolideren.
- Hardop denkend voordoen door de leerkracht of leerling: voorkennis activeren, voorspellen, verstoord tekstbegrip, woordleerstrategieën, samenvatten, hoofdgedachte, tekstverbanden, signaalwoorden...elke week ééntje.

Schrijven

We volgen vanaf groep 3 de methode Pennenstreken. Voor elk jaar is een aantal schrijfboekjes beschikbaar. De methode Pennenstreken wordt gefaseerd in gevoerd. Mocht tijdens de schrijfles blijken dat er leerlingen zijn die er veel moeite mee hebben, dan worden aan deze leerlingen, in overleg met de IB-er, extra motorische oefeningen aangereikt. Mocht dit nog niet voldoende helpen dan wordt hulp van buitenaf ingeroepen (OBD / ambulante hulp van de bewegingsconsulent). De leerkracht bepaalt dus of hij extra aandacht nodig vindt of niet.

Spelling en Taal

De methode Staal wordt gehanteerd en volgens de handleiding gewerkt.

De methode biedt diverse mogelijkheden om te differentiëren. Om alle kinderen de begeleiding te geven die ze nodig hebben, laten we de groepen in verschillende organisatievormen werken. Na de toets wordt er volgens de methode geremedieerd. Uiteindelijk werken alle leerlingen aan dezelfde leerstof, waardoor de organisatie van de lessen overzichtelijk en uitvoerbaar blijft.

Voor de lange termijn maken we gebruik van niet-methode gebonden toetsen uit het CITO LOVS.(spelling) De resultaten hiervan worden ingevoerd in het computersysteem LOVS Cito. Er wordt een foutenanalyse op groepsniveau gemaakt.

Rekenen/Wiskunde

Voor wat betreft het rekenonderwijs is er schooljaar 2019-2020 een grote verandering ingezet. Op Obs de Tjongeling wordt er gewerkt met halfjaarlijkse Tjongersprongen. De rekenstof is verdeeld over 16 (+Tjongersprong uitloop) Tjongerprongen. De minimale Tjongersprong die gehaald moet worden aan het einde van de basisschool is Tjongersprong 14. Ieder half jaar wordt er bekeken of een leerling naar de volgende Tjongersprong kan gaan. Versnellen of doubleren van een Tjongersprong is dan mogelijk. Gedurende de basisschooltijd kan er in principe slechts twee keer een Tjongerprong versneld of gedoubleerd worden. Eén keer in de eerste vier basisschooljaren en één keer in de laatste vier basisschooljaren. Indien de ontwikkeling sneller of trager verloopt dan verwacht en ingezette ondersteuning onvoldoende helpt, kan hierop een uitzondering gemaakt worden om het onderwijs zo passend mogelijk te maken. Naarmate er meer vanuit de leerlijnen gewerkt zal worden, wordt de methode 'Rekenrijk' meer als bronnenboek gebruikt.

3.7 Van leerstofjaarklassensysteem naar kindgericht onderwijs

Vanaf schooljaar 2020-2021 wordt er op Reken- en spellingsgebied groepsdoorbrekend gewerkt. Bij de inrichting van ons onderwijs nemen wij de kwaliteiten en ontwikkelingsbehoeften van het kind als uitgangspunt. Elk kind is uniek en heeft dus feitelijk ook een eigen, unieke ontwikkelingsroute nodig. Leerlingen met een vergelijkbare ontwikkeling (functioneringsniveaus) worden geclusterd. We erkennen de eigenheid en specifieke kwaliteiten van leerlingen, waardoor de leerling zich harmonieuzer zal kunnen ontwikkelen.

3.8 Verwerking resultaten van de methode gebonden toetsen

De resultaten van de methode gebonden toetsen worden in Klasseplan geëvalueerd onder het kopje uitvoering in het groepsplan.

De groepsleerkracht analyseert de gegevens van de toets na elk blok door de volgende vragen te beantwoorden:

Wat valt op?

Welke verklaringen?

Interventie?

Vier keer per jaar worden de groepsplannen geëvalueerd en besproken in de leerling- en groepsbesprekingen.

3.9 Het leerlingvolgsysteem,

Methode gebonden – methodeonafhankelijk

Naast de methode gebonden toetsen (leerlingniveau) en observatielijsten kent onze school een systeem met methode-onafhankelijke toetsen, het LOVS (leerlingontwikkelingsvolgsysteem).

Het LOVS is eveneens een groepsvolgsysteem. De leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte worden op de eerste plaats gesignaleerd aan de hand van observaties en methodetoetsen binnen de groepen. De scores uit het LOVS vormen meestal een bevestiging van de methodegebonden toetsing.

Het is mogelijk dat een leerling een methodetoets foutloos maakt en op de Cito LOVS toetsen een vaardigheidsscore behaalt die duidelijk lager is. De toetsen van Cito LOVS zijn een ander soort toetsen dan de methode gebonden toetsen. Methode gebonden toetsen gaan over de leerstof waar de afgelopen weken structureel aan is gewerkt. Cito toetst de leerstof van een langere periode en bevat opgaven van verschillende niveaus. Daardoor krijgen we ook duidelijk in beeld welke leerlingen meer aan kunnen. In de toetsen van Cito moeten verschillende soorten informatie en vaardigheden gecombineerd worden. We beschouwen het LOVS m.n. als een kwaliteitsinstrument, een veranderbron. Welke trends kunnen we ontdekken, waar zijn we goed in, wat kunnen we anders/beter doen, etc.

Samenstelling van het leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem biedt de volgende mogelijkheden:

- kwaliteit van het gegeven onderwijs vaststellen.
- nagaan of de gestelde doelen zijn bereikt. (op individueel-, groeps- en schoolniveau).
- bepalen hoe de afzonderlijke groepen zich verhouden tot andere groepen in Nederland.
- nagaan of door de groepen heen een opwaartse doorgaande lijn aanwezig is.
- het opstellen van groepsplannen.
- eventueel opstellen van een individueel handelingsplan.
- nagaan of methoderesultaten en het LVS overeenkomen.
- gegevens om externen vlot in te lichten over individuele leerlingen.
- mogelijkheid om ouders in te lichten.
- de ontwikkeling van de individuele leerlingen volgen.
- verantwoording naar externen.

Ons leerlingvolgsysteem bestaat uit de volgende materialen:

Vakgebied	LVS Cito	Groep + afname
Rekenen	Ontwikkelingsstappen Onderbouwd	Groep 1 en 2
	Cito Rekenen en wiskunde	Groep 3 t/m 7 Januari en juni Groep 8: januari
	Bareka rekenmuurtje	Groep 4 en 5 starten met screeningsperiode Groep 6, 7 en 8: Start met automatiseringstoets E5-M6, bij uitval door naar screeningstoets.
Taal/lezen	Ontwikkelingsstappen Onderbouwd	Groep 1 en 2
	Cito screeningsinstrument beginnende geletterdheid	Groep 2 en 3
Technisch lezen	Cito DMT	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
	AVI	Groep 3 t/m 7 of AVI plus januari en juni
Begrijpend lezen	Cito Begrijpend lezen	Groep 3: juni Groep 4 t/m 7

		januari en juni Groep 8 :januari
Spelling	Cito Spelling	Groep 3 t/m 7 januari en juni Groep 8 januari
Sociale- en emotionele ontwikkeling	ZIEN (Parnassys)	Groep 1 t/m 8 November en april (bij uitval)
Eindtoets	Eindtoets Route 8	April groep 8

Afname van het leerlingvolgsysteem

In de groepen 1 en 2 wordt er per vormingsgebied aan de hand van behaalde doelen gekeken in welke ontwikkelingsstap de leerling zit.

Vanaf groep 3 worden de midden en eindtoetsen afgenomen.

We maken bij de LOVS afname gebruik van het volgende stappenplan:

1. De toetsen worden afgenomen in de maand zoals aangegeven in de handleiding van Cito en deze worden verwerkt in de toets kalender.
2. De groepsleerkrachten zorgen dat ze de handleiding van het afnemen van de toets hebben gelezen voordat de toets is wordt afgenomen. De toetsen staan in de kast in de middenruimte. Iedere leerkracht kan daar de betreffende toets ophalen zodat ze beschikken over informatie van de toetsen o.a. : afname instructies, antwoordbladen, lijst met goede antwoorden, omzetten van toetsscore naar vaardigheidsscore en niveau.
3. De toets wordt afgenomen zoals staat in de handleiding van de desbetreffende toets. Zie punt 1.
4. Tijdens het maken van de toetsen zitten de kinderen apart.
5. De LVS toetsen mogen niet worden voorgelezen. Behalve voor groep 3: Rekenen-Wiskunde, voor groep 4 toets Rekenen-Wiskunde E4 mag worden voorgelezen. Bij begrijpend lezen en spelling mogen de instructies wel voorgelezen worden, maar de woorden en teksten niet. Kinderen met dyslexie mogen de toetsen digitaal/ uitvergroot maken.
6. De groepsleerkrachten nemen zelf de toetsen af, corrigeren en noteren de scores.
7. De resultaten worden door de leerkrachten ingevoerd in de computer.
8. De groepsleerkrachten analyseren de resultaten, mede aan de hand van de methode gebonden toetsen. De intern begeleider en de schoolleider bestuderen de groepsoverzichten ook. Daarbij wordt naar de actuele stand gekeken, maar wordt ook nadrukkelijk gelet op de voorafgaande afnamen.
9. De directeur en de IB-er maken daarna een analyse. Ons ambitie voor LOVS Cito is dat 45% van de leerlingen een I/II score behalen.
10. De groepsoverzichten/analyses worden in een teampresentatie en in de groepsbespreking met de IB-er besproken.
11. De groepsanalyses worden verwerkt in de groepsplannen in Klasseplan: lezen (DMT, AVI, begrijpend lezen) en Rekenen (rekenen en hoofdrekenen). Alle groepsplannen zijn te vinden in Klasseplan.
12. De evaluaties van de LVS toetsen in combinatie met de methode gebonden toetsen worden geanalyseerd.
13. De leerkrachten evalueren samen met de IB-er de eigen groepen in het tabblad groepsoverzichten. De evaluatie betreft de volgende punten: groepsoverzichten vergelijken, inhoudelijke analyse, aanbevelingen en van groepsanalyse naar individuele analyse.
14. De directeur en de IB-er zijn verantwoordelijk voor de trends. Er wordt geanalyseerd op trends, analyse, conclusie en actie. Deze punten worden in de onderwijsevaluatie besproken met het team en worden de actiepunten gezamenlijk vastgesteld. De schoolleider en de IB-er zijn verantwoordelijk voor aansturing van de uitvoering daarvan.
15. Belangrijke gegevens van individuele leerlingen worden in hun eigen dossier en waar mogelijk digitaal opgeslagen, vanaf schooljaar 2018-2019 worden dossiers voor de groepen 1 en 2 in Parnassys bijgehouden, dit wordt de komende jaren gefaseerd verder ingevoerd.
16. De gegevens van elke leerling worden toegelicht bij de overgang naar een volgende leerkracht.

17. Stand van zaken van leerlingen die zijn aangemeld geweest voor de interne leerlingenbespreking en extra ondersteuning nodig hebben, worden vermeld in het digitale logboek / leerling dossier.
18. Individuele overzichten worden gebruikt bij de correspondentie met instanties buiten de school en indien noodzakelijk, bij de interne leerlingenbesprekingen.
19. Materialen, uitdraaien, groepsoverzichten en individuele profielen worden bewaard in een afsluitbare kast.

Afname beleid bij Cito LOVS

We nemen de toetsen van Cito LOVS af volgens de voorgeschreven richtlijnen. Uitzondering hierop zijn het toetsen van de NT2 leerlingen en bij begrijpend lezen. Bij deze afnames wordt koorgelezen bij de afname E3 en M4.

Voor een goede vergelijkbaarheid van de resultaten van de leerlingen met zichzelf, met andere leerlingen en met de normgroep is het van belang dat alle leerlingen een toets zoveel mogelijk onder dezelfde omstandigheden maken. Er kunnen omstandigheden zijn die het noodzakelijk maken om toch bepaalde aanpassingen te doen.

Hieronder geven we aan welke hulpmiddelen en aanpassingen toegestaan zijn bij dyslexie.

Hulpmiddelen:

Bij de papieren variant van de Cito LOVS-toetsen zijn geen hulpmiddelen beschikbaar. De digitale varianten van de toetsen rekenen-Wiskunde en Spelling beschikken over een auditieve ondersteuning. Begrijpend lezen is niet auditief ondersteund.

Aanpassingen:

Voor de Cito LOVS toetsen (met uitzondering van de toetsen op het gebied van technisch lezen) zijn de volgende aanpassingen mogelijk:

- extra afname tijd
- toets in meerdere delen afnemen (bijv. in drie of vier keer, in plaats van twee keer)
- vergroten van de teksten van A4 naar A3.

Spelling:

Bij de toetsen spelling zijn alleen de algemene aanpassingen van toepassing.

Rekenen- Wiskunde:

Bij de toetsen Rekenen- Wiskunde is naast de algemene aanpassingen nog de volgende aanpassing mogelijk:

Ook in hogere groepen kan de tekst aan de leerlingen met dyslexie worden voorgelezen, zoals dit standaard gebeurt bij de groepen 3 en 4. Het heeft de voorkeur om bij deze leerlingen de toetsen digitaal af te nemen om te voorkomen dat de leerkracht door stemgebruik onbewust hints gaat geven.

Begrijpend lezen:

De toets begrijpend lezen mag niet worden voorgelezen. Het doel van deze toets is het vaststellen hoe goed kinderen geschreven teksten begrijpen.

Leerlingen met dyslexie kunnen naast de toets begrijpend lezen ook de toets begrijpend luisteren maken. Door de prestaties op beide toetsen te vergelijken, krijg je informatie over de begripsvaardigheid van de leerling. Maakt hij de toets begrijpend lezen niet goed vanwege zijn dyslexie of omdat zijn begripsvaardigheid in het algemeen onder het gemiddelde ligt.

De toetsen Cito LOVS technisch lezen, AVI/DMT en begrijpend lezen mogen niet voor gelezen worden. (bijlage 05)

3.10 Protocol verwerking Cito LOVS gegevens

De resultaten vanuit het leerlingvolgsysteem worden verwerkt in de computer.

We maken bij de leerlingvolgsysteemafname gebruik van het volgende stappenplan:

- De groepsleerkrachten zorgen ervoor het toets materiaal en bijbehorende handleidingen in bezit te hebben.
- De groepsleerkrachten nemen zelf de toetsen af en corrigeren die.

- De resultaten worden door de leerkracht ingevoerd in de computer (d.m.v. fouten aanklikken bij rekenen/wiskunde, spelling (d.m.v. fouten typen), waarna de interne begeleider een groepsuitdraai en een analyse ontvangt.
- Elke cyclus uit de 1 zorg-route wordt afgerond met een groepsbespreking. Bij de groepsbespreking zijn de leerkracht van de groep , zo mogelijk samen met eventuele duo-partners en IB-er aanwezig.
- De groepsbesprekingen zijn opgenomen in de jaarplanning van de school.
- De groepsbespreking bestaat uit het bespreken van de tussen evaluaties of eindevaluaties, van de groepsplannen en individuele ondersteuningsplannen.
- Het verslag van het gesprek wordt onder HGW periode I,II,III,IV vermeld en eventuele afspraken genoteerd.
- De directeur en IB-er analyseren de tussenopbrengsten.
Daarbij wordt naar de actuele stand gekeken, maar wordt ook nadrukkelijk gelet op de voorafgaande afnamen. Bovendien worden de resultaten vergeleken met de gestelde streefdoelen per basisvaardigheid.
- Na afloop van alle groepsbesprekingen uit de cyclus heeft de Ib-er overleg met de directeur om in het kader van kwaliteitszorg de resultaten te bespreken en te bekijken welke zaken in het onderwijs en in de zorg aan leerlingen op school verder aangepakt of verbeterd moeten worden. Twee keer per jaar (februari en juni) wordt dit document plenair met het team besproken.
- De groepsplannen / analyses en afspraken worden digitaal bewaard in ParnasSys.
- Individuele overzichten worden gebruikt bij de correspondentie met zorginstellingen buiten de school en bij de interne leerlingenbesprekingen.
- De groepsleerkrachten zijn verantwoordelijk voor het correct bijhouden van de dossiers (schriftelijk en digitaal).
- Aan het eind van het schooljaar draagt de leerkracht de (digitale) groepsoverzichten en groepsplannen over aan de nieuwe leerkracht. Tijdens het overdrachtsgesprek wordt bekeken welk aanbod/aanpak leerlingen nodig hebben en hoe dit het beste kan worden georganiseerd.

3.11 Afspraken m.b.t verwerking gegevens Cito LOVS in de computer:

Leerlingen blijven in hun eigen groep, ongeacht welke toets ze maken. Bijvoorbeeld een leerling uit groep 7 maakt een toets op het niveau van groep 6. Deze leerling blijft in zijn eigen groep staan, dus in groep 7. Bij het invoeren wordt de methode aantal goed aanklikken gebruikt. Voor spelling worden de fouten ingevoerd i.v.m. een categorieanalyse. Bij rekenen klikken we, ook i.v.m. de categorieënanalyse) de foute antwoorden aan. De leerlingen maken de Cito rekentoets op hun eigen functioneringsniveau, bijv.: een leerling van B5 werkt in een Tjongersprong op functioneringsniveau E5. Dan wordt de E5 toets afgenomen. Leerkrachten printen “groepsoverzicht toets “uit. Zij beschikken dan ook over de gegevens van voorgaande jaren.

3.12 Sociale veiligheid van de groep, pedagogisch klimaat (toevoegen)

Methode: Sociale Veiligheid van de groep – pedagogisch klimaat Een aspect van onze begeleiding is de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen. Wij willen dat onze school een sociaal veilige omgeving is voor onze leerlingen, ouders en ons team. Wij gebruiken de methode “Leefstijl” om de sociaal-emotionele vaardigheden van onze leerlingen te versterken.

Monitoring: Tweemaal per jaar in oktober en in maart bekijken wij onze leerlingen hoe zij staan in hun emotionele ontwikkeling. Wij maken daarbij gebruik van ZIEN!. In het overzicht is duidelijk zichtbaar welke kinderen qua welbevinden en betrokkenheid aandacht nodig hebben. Ook is direct te zien of er op groepsniveau acties ondernomen moeten worden.

We werken daarnaast met een anti-pestprotocol/pest coördinator.

Zie ook document Sociale veiligheid waarbij scholen van Comprix de volgende afspraken met elkaar hebben gemaakt:

Iedere school zorgt voor:

1. Een plan Sociale Veiligheid
2. Het aanstellen van coördinator anti-pestbeleid en aanspreekpunt
3. Het in de schoolgids vermelden bij wie leerlingen, ouders en personeel terecht kunnen met klachten over ongewenst gedrag

4. Het jaarlijks monitoren veiligheid leerlingen en ouders met goedgekeurde vragenlijst
5. De monitorgegevens geanonimiseerd beschikbaar stellen aan inspectie

3.13 Ons halfjaarlijkse rapport

Voor de ontwikkeling van het kind hebben ouders veel belangstelling. Vandaar dat wij zijn/haar vorderingen op schrift hebben gezet in ons rapport. We gaan daarbij uit van de verschillende vak- en vormingsgebieden.

We proberen in dit rapport zo duidelijk mogelijk te zijn naar ouders/verzorgers. Het rapport is een weergave van de resultaten van het afgelopen half jaar.

Nadrukkelijk wordt er een poging gedaan om de rapportage motiverend te laten zijn voor het kind. Om dat te realiseren maken we gebruik van niveauaanduidingen: deze geven aan op welk niveau de leerling zich ontwikkelt t.a.v. de diverse vak- en vormingsgebieden. Groep 3 heeft een letterrapport, vanaf groep 4 worden er cijfers gegeven. Aan de letters c.q. cijfers worden niveauaanduidingen gekoppeld: een zeven op niveau II is daarbij niet gelijk aan een zeven op niveau IV.

Op de daarvoor bestemde contactmomenten geven we ouders een mondelinge toelichting op het rapport. Als er tijdens dit gesprek afspraken gemaakt worden met de ouders, wordt er een notitie bij de lln in ParnasSys gezet.

Als beoordelingstermen hebben we gekozen voor: IO – V – RV – G

In Ontwikkeling=		dit aspect van de ontwikkeling of onderdeel van de leerstof heeft extra aandacht van leerkracht, kind en ouder/verzorger. De ontwikkelingsaspecten zijn opvallend of de leerstofresultaten onvoldoende.
V	=	Voldoende
RV	=	Ruim voldoende
G	=	Goed

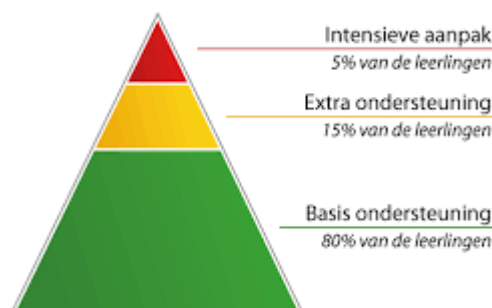
4 Extra ondersteuning en begeleiding

OP4 (extra) ondersteuning (inspectie)

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, ondersteuning en begeleiding. (bijlage 03 c en 06)

4.1 Basiskwaliteit

Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep, biedt de school een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding, gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerlingen. Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling. De school evalueert periodiek of het aanbod het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij. De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel (bijlage 4) vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning. Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe het onderwijs wordt afgestemd op de behoefte van de leerling. Eigen aspecten van kwaliteit kunnen worden toegevoegd.

In het kort: de leerlingen worden gearrangeerd in een groepsplan. In dit groepsplan is een driedeling gemaakt: Basis, Intensief en Meer. Ons Passend aanbod is hierop gebaseerd. In bovenstaand figuur omvat dit ongeveer 95% van onze leerlingen (groene en gele deel). De overige 5% van de leerlingen hebben een OPP of een DHH. Zij worden regelmatig besproken met ons expertisecentrum de Stipe. Ouders hebben een rol zowel in het OPP als in het DHH. Zij gaan akkoord met de interventies die in gezamenlijk overleg (school, ouders en expertisecentrum) zijn vastgelegd.

- Basis: In de basisgroep worden leerlingen geplaatst die de basisinstructie ontvangen.
- Intensief: Leerlingen met extra ondersteuning IV en V-leerlingen (ouders worden op de hoogte gesteld van het extra aanbod)
- Meer: Leerlingen met extra uitdaging I en I+ leerlingen (ouders worden op de hoogte gesteld van het extra aanbod)

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften blijken de meeste vooruitgang te boeken als zij zo lang mogelijk bij het programma van hun basisgroep worden gehouden, zo nodig met geïntensiveerde oefening en instructie (in het groepsplan de leerlingen die in de intensieve groep zijn gearrangeerd).

Wij streven dit ook na, maar toch zijn er leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften waarbij dit op termijn niet meer lukt. Voor deze leerlingen stellen wij een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) op waarin de extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband ook wordt benoemd. Deze extra ondersteuning komt bovenop de basisondersteuning die school biedt. In een enkel geval kan het ook voor andere leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften nuttig zijn een OPP op te stellen.

Voor leerlingen die meer uitdagend onderwijsaanbod moeten ontvangen wordt door ouders en school het Digitale Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) ingevuld. Middels dit instrument worden met name de vaardigheden in beeld gebracht, waaraan een (hoog)begaafde leerling kan gaan werken, zodat er een vloeiender persoonlijke en cognitieve ontwikkeling kan plaatsvinden.

4.2 Wat verstaan we onder een leerling met een speciale onderwijsbehoefte

Leerlingen met extra onderwijs en ondersteuningsbehoefte: voorheen zorgleerling

- zijn leerlingen die aanzienlijk meer ondersteuning en aandacht nodig hebben dan de overige leerlingen in de groep,
- zijn leerlingen die op cognitief en/of sociaal gebied extra hulp en begeleiding nodig hebben en waarbij een aangepast onderwijsaanbod moet worden geboden.

Wanneer is er ondersteuning nodig?

De volgende criteria worden daarbij gehanteerd:

- Voor groep 1/2: een achterstand of voorsprong van 8 maanden in de ontwikkeling op één of meerdere gebieden.
- Voor groep 3 t/m 8: onvoldoende of extreem hoge scores op enkele opeenvolgende methodegebonden toetsen en/of een V/ E of I+/A+ op één van de CITO toetsen.
- Kinderen met mogelijke of reeds vastgestelde dyslexie en / of dyscalculie.
- Gedragsproblemen die de ontwikkeling van de leerling verstoren en/of problemen opleveren voor de andere kinderen in de groep.
- Een lichamelijke handicap, die belemmeringen op welk gebied dan ook opleveren of kan gaan opleveren.
- Een beperkt verstandelijk vermogen.
- Sociaal - emotionele problemen.

4.3 Ondersteuningsniveaus:

Wanneer eenmaal de behoefte aan ondersteuning is gesignaleerd door de waarnemingen van de leerkrachten en de toets-uitslagen is het van belang dat de juiste ondersteuning wordt gegeven.

De ondersteuning wordt aangegeven op verschillende niveaus. Bij elk niveau is specifieke ondersteuning vereist en zijn er meerdere mensen betrokken.

We gaan uit van de volgende niveaus van ondersteuning in en om de school:

- Niveau 1: algemene ondersteuning voor kinderen zonder specifieke onderwijsbehoeften.
- Niveau 2: extra hulp bij een kleine leerachterstand, die in korte termijn op te lossen is.
- Niveau 3: ondersteuning door middel van een individueel handelingsplan. Het handelingsplan wordt gemaakt na overleg met de IB-er.
- Niveau 4: speciale ondersteuning na raadplegen van externen (gedragsspecialist, orthopedagoog). Het handelingsplan/OPP wordt samen met de IB-er en/of deskundige opgesteld.
- Niveau 5: aanvragen TLV speciaal (basis) onderwijs en SO

Speciale onderwijsbehoeften

Kinderen hebben verschillende onderwijsbehoeften. Om daaraan tegemoet te komen, is het van belang om verschil te maken tussen leerproblemen en gedragsproblemen. In theorie is die scheiding goed te maken, maar in de praktijk is het soms wat lastiger. Het is niet altijd eenvoudig om te zeggen welk kind ondersteuning nodig heeft. Bij leerproblemen zijn vaak objectieve normen te gebruiken, zoals toetsresultaten, maar bij gedragsproblemen is er meestal een subjectievere norm nodig. Ook speelt het een rol wat de leerkracht wel of niet aan kan. De ene leerkracht is eerder handelingsverlegen dan de ander. Het gevaar van normen is dat een kind een stempel krijgt, terwijl het daar uiteindelijk niet om gaat. Het gaat erom wat de onderwijsbehoeften van een kind zijn. Bovendien kan het stempelen van kinderen een negatief effect hebben. Het is ook niet de taak van de leerkracht, maar van een orthopedagoog.

Om doelmatig in te spelen op de speciale onderwijsbehoeften van de leerlingen is een zorgvuldige aanpak nodig. Die aanpak bestaat uit de volgende stappen:

- **Waarnemen.** Om goed te signaleren is de intuïtie belangrijk. Ook is het nodig om systematisch te observeren en evalueren.
- **Begrijpen.** Hierbij is kennis van zaken nodig. Dit kan het beste in overleg met collega's, want iedereen heeft weer een andere deskundigheid. Ook zien zij de dingen soms weer anders.
- **Onderwijsbehoeften formuleren.** Dit geeft een aanzet voor de leerkracht om oplossingen te bedenken en te kijken wat dit kind nodig heeft om de doelen te bereiken.

- **Plannen maken en realiseren.** Goede plannen worden vastgelegd, zodat de leerkracht bewust handelt.
- **Evalueren.** Het is essentieel om te kijken naar de effecten. Zijn de doelen bereikt, of wat moet er veranderen om de doelen alsnog te behalen?

Passend Onderwijs

Scholen hebben de plicht om alle kinderen een passende onderwijsplek te geven. Als het niet kan op de eigen school, dan moet het op een andere school in het samenwerkingsverband. Dit kan een reguliere school zijn, of een school voor speciaal onderwijs. Deze plicht van scholen heet zorgplicht.

5 De leerling- en groepsbesprekingen

5.1 Het verloop van leerlingbespreking

Samen met de groepsbesprekingen vormen de leerlingbesprekingen het hart van de zorgstructuur. Groepsbesprekingen vinden 3 keer per jaar plaats (september, februari, juni). In de groepsbespreking kijken we naar de algemene resultaten van de groep en komen leerlingen aan bod die op basis van observaties en/of toetsresultaten opvallen. O.a. in de groepsbespreking wordt het besluit genomen om een leerling aan te melden voor een leerlingbespreking.

Tijdens een leerlingbespreking (die minimaal 2 keer per jaar plaats vindt (oktober/november en april) wordt gekeken naar de didactische, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling. Centraal staat in de leerlingbespreking de basis van de begeleidingsvraag van de leerkracht, de onderwijsbehoeften van de betrokken leerling te verhelderen en te kijken hoe de leerkracht in het GOP of groepsplanbaan aan deze onderwijsbehoeften de komende periode tegemoet kan komen. De leerkrachten melden zorgkinderen aan via een aanmeldformulier. Deze formulieren dienen een week voor de leerlingenbespreking ingeleverd te worden bij de IB-er en worden verwerkt in de agenda die naar alle teamleden gaat. Ook de notulen worden aan alle teamleden verstrekt.

In de leerlingbespreking wordt de leerkracht opgeroepen te reflecteren over zijn/haar eigen handelen naar het betrokken leerling en wordt samen gezocht naar oplossingen die wenselijk en haalbaar zijn voor deze leerkracht en voor deze leerling. Hierbij moet de IB-er erop toezien dat de leerkracht eigenaar blijft van het 'werkprobleem'.

Bij de leerlingbespreking zijn aanwezig de leerkrachten van de desbetreffende bouw, de IB-er, de directeur en eventueel externen die betrokken zijn bij de zorg aan de leerling in school. De IB-er leidt de leerlingbespreking. Er wordt een kort en bondig verslag gemaakt van de conclusies, besluiten en afspraken. Dit korte verslag wordt door de IB-er vermeld in het digitale logboek van de betreffende leerling. Als er extern stappen gezet gaan worden, coördineert en bewaakt de IB-er deze stappen. De leerkracht participeert actief in de leerlingbespreking als ervaringsdeskundige en uitvoerder van de begeleiding van de leerling.

In de leerlingbespreking komen aan de hand van de begeleidingsvraag of vragen van de leerkracht (en eventueel vragen van de ouders) grofweg de meerdere stappen en beslismomenten aan de orde. Hoofdvraag is verder inzicht te verkrijgen in de algemene en specifieke onderwijsbehoeften van het kind. De leerkracht krijgt de gelegenheid het zorg kind nader toe te lichten. De leerkracht formuleert een duidelijke vraag. Er worden informatieve vragen gesteld om het beeld (de hulpvraag) van de leerling/de leerkracht scherper te krijgen, m.a.w. er worden nog geen suggesties gegeven.

Er worden suggesties bedacht m.b.t. het aangedragen probleem en krijgen de gelegenheid suggestie(s) te noemen, waarbij de praktische uitvoerbaarheid een belangrijk onderdeel vormt. Te denken valt o.a.; Hoe kan aan deze onderwijsbehoeften in het GOP tegemoetgekomen worden?

De leerkracht reageert op de gegeven suggesties: wat lijkt bruikbaar?

Als deze aanpak niet binnen een groepsplan gespecificeerd kan worden, dan worden deze gegevens in de Klasseplan-app van het kind geplaatst. Ook een verwijzing in het leerlingdossier van Parnassys behoort tot de mogelijkheid.

Mochten de gegevens in een OPP worden geplaatst, dan wordt deze door de groepsleerkracht en de ouders ondertekend voor akkoord/gezien. In het OPP kan eveneens de rol van de ouders vermeld worden. Het ondertekende origineel komt in het leerlingdossier in de dossierkast. Wanneer de extra hulp/OPP is afgesloten (evaluatie + handtekening ouders) komt deze in het digitale leerlingdossier in Parnassys.

Indien de onderwijsbehoeften van het kind onduidelijk blijven en school niet in staat is om deze behoeften te onderzoeken of leerkracht en IB-er niet weten hoe zij aan deze behoeften tegemoet kunnen komen, kan (het liefst na toestemming ouders) op basis van een duidelijke onderzoeksvraag advies gevraagd worden aan het expertisecentrum van Comprix "de Stipe".

Tevens kan de school, met toestemming van ouders, een onderzoekstraject voor een leerling aanvragen. Er wordt dan op individuele basis bekeken wat voor dat kind nodig is om tot zo concreet mogelijk handelen te komen. Dit kan volstaan met alleen een IQ onderzoek, maar er kan ook een observatie plaatst vinden. Als na herhaalde (gedocumenteerde) inspanningen blijkt dat de school niet in staat is om aan de onderwijsbehoeften van het kind tegemoet te komen, kunnen (na toestemming van de ouders) de mogelijkheden onderzocht worden om het kind te verwijzen naar een andere basisschool, naar een school voor speciaal basisonderwijs (via het MDO) of naar een school voor speciaal onderwijs verbonden aan een REC (via het MDO en CVT).

5.2 Criteria voor aanmelden voor de leerlingbespreking.

Het eerste criterium om een leerling aan te melden voor de leerlingbespreking ligt opgesloten in de verantwoordelijkheid van de leerkracht. Leerkrachten zijn professionals en ze weten heel goed tot hoever ze door kunnen werken met leerlingen. Ze weten dus ook goed wanneer ze de verantwoordelijkheid over de ontwikkeling van een leerling moeten delen met collega's, wanneer er advies nodig is en wanneer nieuwe impulsen nodig zijn. Dat betekent dat de individuele leerkrachten hulp zoeken bij hun collega's zodra ze zich zorgen maken over de leerlingen in de eigen groep. Het delen van zorg betekent niet dat een kind pas ingebracht wordt als er grote problemen zijn, achterstanden van meer dan een jaar of als een leerling meerdere IV of V-scores heeft. Integendeel, de kracht van een leerkracht en van de school is dat leerlingen vroegtijdig worden gesignaleerd, verantwoordelijkheid wordt gedeeld en gezamenlijk gestreefd wordt naar preventieve maatregelen.

Een tweede criterium om leerlingen aan te melden voor de leerlingbespreking vormt de uitval: meerdere malen onvoldoende gescoord bij de methodegebonden toetsen. Het gaat hierbij om de toetsen voor rekenen, begrijpend lezen, taal en spelling.

Tenslotte moeten leerlingen aangemeld worden die tijdens de LOVS-afnames een IV- of V-score behaalden en waarbij, binnen hun cijfer onvoldoende sprake is van vooruitgang, c.q. zakken van een III naar IV of IV naar V. Er wordt nu dus gekeken naar het aantal goed of de vaardigheidsscore.

Is er geen of nauwelijks vooruitgang, dan kan een aanmelding bij het PAST volgen.

5.3 Leerdoeldifferentiatie.

Voorafgaand aan de leerlingbespreking heeft de leerkracht zijn/haar begeleidingsvraag/werkprobleem geformuleerd. In relatie tot deze vraag geeft de leerkracht aan wat het doel en de opbrengst van de leerling moet zijn. De leerkracht verstrekt de begeleidingsvraag minimaal een week van te voren in bij de IB-er. De IB-er gaat na of de begeleidingsvraag van de leerkracht duidelijk en concreet is; zo nodig wordt de vraag verder geëxpliciteerd.

Vervolgens verzamelt de IB-er, het liefst samen met de leerkracht, alle informatie over de betrokken leerling, de onderwijssituatie en, indien nodig, de thuissituatie. Zo nodig worden de stimulerende en belemmerende factoren van het kind, in de onderwijssituatie en de thuissituatie, geobjectiveerd en geclusterd. Tevens wordt informatie verzameld over de (extra) zorg en begeleiding die het kind schoolintern en schoolextern ontvangen heeft en de resultaten hiervan.

De IB-er verstrekt voorafgaand aan de leerlingbespreking de informatie aan alle leerkrachten.

Na afloop van de leerlingenbespreking licht de leerkracht, indien nodig, de ouders in over de afloop. Ook maakt de leerkracht (eventueel samen met de IB-er) het GOP of groepsplanbaan of OPP

5.4 Procedure van de groepsbesprekingen

Er wordt gewerkt met periodes. Er zijn twee groepsplannen per jaar, met vier evaluatie momenten.

Door het werken van de leerkracht met een logboek (kopje uitvoering in ParnasSys) bestaat de cyclus steeds uit plannen, signaleren, analyseren, plannen, opnieuw uitvoeren.

Gedurende de uitvoering kan de behoefte bij de leerkracht ontstaan om zijn bevindingen met collega's te delen. Het kan daarbij gaan om sociale ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, expressie en/ of cognitieve zaken. Als tijdens deze bespreking duidelijk wordt dat de onderwijsbehoeften van het kind onvoldoende duidelijk zijn, wordt er een afspraak gemaakt door de groepsleerkracht met de IB-er. Samen met de IB-er

wordt er dan gezocht naar haalbare oplossingen. De IB-er zorgt dat de leerkracht vooral reflecteert en nadenkt over het eigen handelen in relatie tot de onderwijsbehoeften van de kinderen. Leerkrachten analyseren en interpreteren de verzamelde gegevens van de methode gebonden toetsen teneinde zicht te krijgen op de opbrengsten van hun onderwijs, de effecten van hun onderwijsaanbod en de onderwijsbehoeften van hun leerlingen. Deze gegevens worden beknopt in steekwoorden genoteerd in het groepsplan.

Bij de groepsbespreking zijn de leerkracht, directeur en de Ib-er aanwezig. Alle andere betrokkenen worden na afloop geïnformeerd over de uitkomsten en afspraken op de plenaire onderwijsevaluatie in februari en juni. Leerkrachten beschrijven in het groepsplan de chronologische volgorde van o.a. observaties, afspraken en interventies. De groepsbesprekingen zijn opgenomen in de jaarplanning van de IB-er. De leerkracht heeft voorafgaand aan de groepsbespreking een aantal stappen uit de cyclus uitgevoerd en verstrekt minimaal 1 week voor de groepsbespreking de uitkomsten aan de directeur en de Ib-er. Tijdens de groepsbesprekingen worden relevante gegevens betrekking hebbend op de sociaal-emotionele ontwikkeling, het gedrag, de taakaanpak, de werkhouding en de motivatie van leerlingen meegenomen in de analyses.

De leerkracht en IB-er dragen beiden gesprekspunten aan voor de groepsbespreking. De leerkracht voert voorafgaand de groepsbespreking de volgende stappen uit:

- Gegevens verzamelen,
- Vorig groepsplan evalueren,
- Inventariseren welke leerlingen de volgende periode extra aandacht nodig hebben,
- De specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen benoemen (zie groepsplan en HP/OPP),
- Leerlingen met gelijke onderwijsbehoeften clusteren op een manier die haalbaar is qua klassenmanagement,
- Op basis van voorgaande stappen een groepsplan opstellen.

De Ib-er leidt de vergadering, de directie maakt een verslag met daarin de afspraken en besluiten. Dit verslag wordt vastgelegd onder in de groepsbesprekingsverslagen.

De leerkracht is verantwoordelijk voor de uitvoering van de besluiten en afspraken. De directeur en Ib-er bewaken de gemaakte afspraken.

De groepsbespreking verloopt volgens een aantal vaste gesprekspunten (m.b.t. planmatig werken bijgehouden in groepsplan). In de groepsbespreking kan het besluit worden genomen om een leerling te bespreken. De leerkracht formuleert dan een vraag die wordt besproken. Redenen om een leerling te bespreken:

- De leerling profiteert onvoldoende van de specifieke aanpak in het groepsplan.
- De specifieke onderwijsbehoeften van de leerling blijven onduidelijk.
- Er zijn aanwijzingen of vermoedens van kind kenmerken.

Na afloop van alle groepsbesprekingen uit de cyclus bespreken en analyseren de directeur en IB-er schoolbreed de leeropbrengsten a.d.h.v. de groepsoverzichten en bepalen samen welke vervolgstappen er genomen moeten worden om de kwaliteit te waarborgen. Er wordt vooral gelet op doorgaande lijnen, overgang tussen groepen. Deze gegevens worden verwerkt in het zelfevaluatie document (schoolmonitor). Deze Zelfevaluatie wordt in april/mei gebruikt als verantwoording naar externen (bestuur en MR). De analyses worden verwerkt in het jaarplan. In oktober wordt het jaarplan besproken met de onderwijskundig beleidsmedewerker van het bestuur.

Aan het eind van het schooljaar draagt de leerkracht de groep en de start van de nieuwe groepsplannen over aan de nieuwe leerkracht. Kinderen die een V of V- scoren komen in aanmerking voor extra ondersteuning. Meestal zal dit leiden tot ondersteuning bij de vakgebieden lezen/begrijpend lezen, spelling en rekenen. De kinderen die op hoog niveau I of I+ hebben gescoord bieden we extra uitdaging aan.

Groepsbespreking in het kort:

- 4x per jaar is er een groepsbespreking, namelijk in november, februari, april en juni/juli. (zie bijlage 03a en 03b)

- Februari en juni/juli worden tijdens de groepsbespreking via het format groepsbespreking de analyses van de gegevens besproken, evenals de nieuw gemaakte arrangementen en de evaluaties van de oude arrangementen. Nieuwe interventies worden aangegeven.
- November en april worden de lopende arrangementen besproken/geëvalueerd tijdens de leerlingbespreking. Iedere leerling wordt besproken, de nadruk ligt vanzelfsprekend op de risicogroep. Zie hiervoor het overzicht risicoleerlingen van de IB-er.
- Van de leerlingen die gevolgd worden via het DHH zijn de plannen in het DHH aanwezig. Dit betreft de leerlingen die (nog) niet deelnemen aan het extra aanbod van het Comprix College. De CC-leerlingen van groep 5-8 hebben de doelen verwerkt in het Persoonlijk LeerPlan (PLP) van het Comprix College.
- De uitstroom van de CC leerlingen wordt bewaakt middels de Citoresultaten (vertonen de resultaten een doorgaande ontwikkeling i.v.m. de dag CC) en middels de Friese Plaatsingswijzer.
- Begrijpen, waarnemen en plannen (zie HGW) worden gedaan voordat er een groepsbespreking plaatsvindt.

5.5 Criteria voor een leerlingbespreking

In de groepsbespreking wordt het besluit genomen om een leerling te bespreken.

Een kind wordt vroegtijdig ingebracht en niet pas als er grote problemen zijn, achterstanden van meer dan een jaar of als een kind al maanden IV of V-scores heeft. De leerkracht is verantwoordelijk om leerlingen vroegtijdig aan te melden. De uitval tijdens de methode gebonden toetsen is een criterium om de leerling aan te melden.

Ook worden alle leerlingen aangemeld die tijdens de LOVS-afnamen een niveau IV of V behaalden en waarbij, binnen hun niveau onvoldoende sprake is van progressie, c.q. zakken van een III naar IV of IV naar V. Er wordt gekeken naar de vaardigheidsscore.

In de leerlingbespreking wordt op basis van de begeleidingsvraag van de leerkracht de onderwijsbehoeften van de leerling verhelderd en wordt bekeken hoe de leerkracht in het groepsplan aan de onderwijsbehoeften tegemoet kan komen.

5.6 Beslismomenten voor een leerlingbespreking

Wat zijn de algemene- en specifieke onderwijsbehoeften van de leerling?

Hoe kan aan deze onderwijsbehoefte in het groepsplan tegemoet gekomen worden?

Wanneer dit niet in het groepsplan kan worden opgenomen, stelt de leerkracht een individueel handelingsplan in op.

De leerkracht kan hulp aan de IB-er vragen bij het opstellen van een HP bij de uitvoering van een groepsplan. De leerkracht formuleert een duidelijke vraag.

Als de onderwijsbehoeften van een kind onduidelijk blijven en de school niet in staat is om de behoeften te onderzoeken, kan (na toestemming van de ouders) externe ondersteuning gevraagd worden.

Als kind en / of ouders externe begeleiding nodig hebben die niet vanuit school gerealiseerd kan worden, kan in de leerling bespreking het besluit genomen worden dit voor te leggen aan het Stipe team. Als na herhaalde gedocumenteerde inspanningen blijkt dat de school niet in staat is om aan de onderwijsbehoeften van de leerling tegemoet te komen, kunnen (na toestemming van de ouders) de mogelijkheden onderzocht worden om de leerling te verwijzen naar een andere basisschool, naar een school voor speciaal basisonderwijs of naar een school voor speciaal onderwijs.

5.7 Organisatie leerlingbespreking

We hanteren op school een cyclus van "handelingsgericht werken" van 8 tot 10 weken.

Op het eind van elke cyclus vindt een groepsbespreking plaats. De leerlingbesprekingen vinden plaats tijdens de groepsbesprekingen. Leerkracht en IB-er maken daarvoor soms een vervolgspraak.

Uitgangspunten leerlingbespreking

De begeleidingsvraag van de leerkracht staat centraal en niet de kind kenmerken. Het gesprek gaat over de onderwijsleersituatie en de interactie van het kind met zijn/haar omgeving, de groep, de leerkracht en de ouders. We richten ons op beïnvloedbare factoren en op de gewenste situatie.

Vorbereiding leerlingbespreking

De leerkracht geeft aan wat het doel van de leerling bespreking moet zijn. De IB-er verzamelt samen met de groepsleerkracht alle informatie over de betrokken leerling (leerling dossier), onderwijssituatie en de thuissituatie. De stimulerende en belemmerende factoren worden benoemd. Tevens wordt informatie verzameld over de extra ondersteuning en begeleiding die de leerling schoolintern en schoolextern ontvangen heeft en de resultaten hiervan. Wanneer de leerling extern besproken wordt, moeten beide ouders hiervoor schriftelijk toestemming geven. (bijlage 07)

Als er extern stappen gezet gaan worden, coördineert en bewaakt de IB-er deze stappen. De leerkracht participeert actief in de kind bespreking als ervaringsdeskundige en uitvoerder van de begeleiding van het kind.

Gesprek met ouders over de leerlingbespreking

Ouders worden geïnformeerd over het doel van de leerlingbespreking met de IB'er. De groepsleerkracht voert het gesprek met de ouders. In bepaalde gevallen kan de groepsleerkracht samen met de IB-er het gesprek voeren. De groepsleerkracht maakt een kort en bondig verslag van het gesprek.

Gesprek met de ouders na afloop van de leerlingbespreking

Ouders worden geïnformeerd over de uitkomsten, afspraken en besluiten uit de leerlingbespreking. De groepsleerkracht voert het gesprek. In het geval dat er extern stappen gezet gaan worden, kan de IB-er bij het gesprek aanwezig zijn. De groepsleerkracht maakt een kort verslag van het gesprek, dat in het (digitaal) leerlingendossier bewaard wordt. Het verslag wordt (soms) door ouders ondertekend.

5.8 Opstellen interventies/individueel ondersteuningsplan

Een individueel ondersteuningsplan spelling, lezen of rekenen wordt zeer incidenteel opgesteld als uit de leerlingbespreking blijkt dat de leerling (herhaald) onvoldoende profiteert van het groepsplan en/of als de bijzondere aanpak van de leerling onvoldoende gespecificeerd kan worden in het groepsplan. Wij verwerken de resultaten en de interventies het liefst in het groepsplan in Klasseplan. De interventies zijn een onderdeel van en eventueel een bijlage bij het groepsplan en is erop gericht dat de leerling in de volgende periode weer kan profiteren van het groepsplan (Klasseplan).

De leerkracht stelt het plan op. De leerkracht kan ondersteuning vragen bij de IB-er. De groepsleerkracht bespreekt het plan met de ouders. Incidenteel ondertekenen ouders het plan voor akkoord. De groepsleerkracht voert het plan uit. Na afronding wordt het geëvalueerde plan besproken en eventueel ondertekend door ouders en aan de leerling in ParnasSys gehangen.

We verantwoorden de laagste V en V- scores. Een V leerling is een leerling met speciale onderwijsbehoeftes.

Leerlingen met IV volgen we nauwkeurig door hen in de intensieve groep te plaatsen. Soms moet zij aangemeld worden bij de Stipe. Leerkracht en IB-er bepalen in overleg of er voor deze leerlingen een extra interventieplan gemaakt wordt.

Na 10 weken wordt het plan geëvalueerd en besproken met IB-er en ouders. Een afgesloten plan wordt, na ondertekening door ouders, bewaard in het dossier van de leerling en digitaal in ParnasSys. Bij verlenging van de interventies worden de gegevens aangevuld in de volgende periode en eventueel in een OPP genoteerd.

5.9 Eigen leerlijn.

Wanneer blijkt dat een kind gedurende langere tijd extra ondersteuning nodig heeft, kan het kind voor bepaalde onderdelen een aparte leerlijn aangeboden krijgen. Er is dan geen sprake meer van een handelingsplan maar van een individuele leerlijn.

Alvorens leerlingen een eigen leerlijn binnen de school volgen, is advies vereist van een extern deskundige. We kunnen dan denken aan medewerkers van de Stipe.

5.10 Ontwikkelingsperspectief (OPP).

Wet en regelgeving ontwikkelingsperspectief (OPP)

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften blijken de meeste vooruitgang te boeken als zij zo lang mogelijk bij het programma van hun basisgroep worden gehouden, zo nodig met geïntensiverde oefening en instructie (convergente differentiatie). Dit streven wij als school ook na maar toch zijn er leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften waarbij dit op termijn niet meer lukt. De Wet Passend Onderwijs verplicht reguliere basisscholen om binnen 6 weken een Ontwikkelperspectiefplan (OPP) op te stellen voor leerlingen die extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband ontvangen bovenop de basisondersteuning die school biedt. Voor andere leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kan het nuttig zijn een OPP op te stellen.

Volgens de wet moet het ontwikkelingsperspectief in ieder geval bevatten:

- De te verwachten uitstroombestemming van de leerling.
- De onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling. De onderbouwing bevat tenminste een weergave van de samenhangende belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling. Het gaat hier om kindgebonden factoren en omgevingsfactoren die het onderwijsproces kunnen beïnvloeden en die (mede) bepalen of een leerling een bepaalde uitstroombestemming kan bereiken.
- De ondersteuning en begeleiding als handelingsgericht arrangement en, indien aan de orde, de afwijkingen van het onderwijsprogramma.
- De school dient tenminste één maal per schooljaar de voortgang en aanpak van de leerling met zijn/haar ouders te bespreken. Het overleg van de school met de ouders is op overeenstemming gericht.

N.B. Ouders hebben een wettelijk instemmingsrecht op het handelingsdeel (ondersteuning en zorg) van het OPP.

Het ontwikkelingsperspectief plan bestaat uit de verplichte onderdelen; een ontwikkelingsdeel, een planningsdeel en een evaluatiedeel. De verplichte uitstroombestemming is ook hierin opgenomen.

Het ontwikkelingsperspectief speelt een centrale rol in het cyclische proces van planmatig handelen. Gedurende het onderwijsleerproces wordt de ontwikkeling van de leerling nauwkeurig gevolgd. Minstens 1 maal per jaar wordt het ontwikkelingsperspectief met de ouders geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie worden, indien nodig, extra maatregelen getroffen om de leerling op de koers van de beoogde uitstroombestemming te houden of wordt het ontwikkelingsperspectief bijgesteld. School heeft de ruimte om de uitstroombestemming in het ontwikkelingsperspectief in de loop van de schoolperiode van de leerling te verfijnen. Naarmate de schoolloopbaan vordert en op basis van de voor leerlingen verplichte voortgangsregistratie meer gegevens beschikbaar komen over de ontwikkeling van de leerling, zal de keuze voor een uitstroombestemming en de afweging daarbij eenduidiger zijn.

Waarom werken met een OPP

Het plaatsen van een leerling in een OPP heeft consequenties voor de betreffende leerling (en leerkracht), die deels onomkeerbaar zijn. Vaak stellen basisscholen de vraag vanaf welke (didactische) leeftijd men keuzes in doelen kan maken en dus voor een deel kan afwijken van het reguliere aanbod. Hierop is geen eenduidig antwoord mogelijk, maar wel een operationeel antwoord: eerst intensiveren en pas later, indien nodig, dispenseren. De school kiest daarom om eerst het basisaanbod te intensiveren. Denk aan meer instructie- en verwerkingstijd. Juist omdat de toekomstige ontwikkeling zo moeilijk te voorspellen is, is het belangrijk alle opties zoveel mogelijk open te houden. Pas als langdurige intensivering telkens onvoldoende resultaat heeft – in de regel is de leerling dan enkele leerjaren verder – breekt het moment aan dat doelen die niet essentieel zijn voor de uitstroombestemming vervallen (dispenseren), zodat de school alle leertijd kan besteden aan doelen die wel relevant zijn. Dit moet niet te vroeg gebeuren, want door te dispenseren worden uitstroommogelijkheden definitief geblokkeerd. Maar het moet ook niet te laat, dat levert alleen maar frustratie op voor leerling en leerkracht. Het bepalen wanneer een uitstroombestemming echt definitief is kan per leerling verschillen. Voor sommige leerlingen al in groep 5, voor andere leerlingen pas in groep 7.

Het traject voorafgaand aan het opstellen van een ontwikkelperspectiefplan (OPP)

Het reguliere basisonderwijs stelt een OPP slechts voor een beperkt aantal leerlingen op. In de besluitvorming om een OPP voor een leerling op te stellen zijn drie situaties te onderscheiden:

Ouders melden een leerling aan bij school. In nauw overleg met ouders wordt extra ondersteuning bij het samenwerkingsverband aangevraagd b.v. omdat een leerling een lichamelijke, visuele, auditieve of verstandelijke beperking heeft.

Het lukt school aantoonbaar niet om binnen haar basisondersteuning tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van een leerling die al langere tijd op school verblijft. School vraagt extra ondersteuning van het zorgverband en deze wijst extra ondersteuning toe.

Gelet op de leerontwikkeling van een leerling besluit school voor één of meer vakgebieden een OPP op te stellen zonder extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband. School is dit qua regelgeving niet verplicht maar acht het gezien de leerontwikkeling nodig.

Welke stappen worden er genomen voordat een kind een OPP krijgt:

Kinderen, waarbij gesignaleerd wordt dat het leerproces stagneert, ontvangen extra hulp op basis van de door de leerkracht gemaakte foutenanalyse van de methode gebonden toetsen. De foutenanalyse worden bewaard in het groepsplan bij uitvoering.

Deze kinderen wordt hulp gegeven door middel van verlengde instructie en eventueel extra materiaal. (oefenen, boekjes, computer, aansluitend bij methodische lijn) Dit wordt genoteerd in het uitvoeringsdeel van het groepsplan.

Als een kind op meerdere onderdelen uitvalt, geeft de leerkracht voor één onderdeel expliciet verlengde instructie. Er wordt een keuze gemaakt op basis van de analyse. Kan de leerkracht geen keuze maken, dan neemt de leerkracht contact op met de IB'er. De leerling wordt dan ingebracht bij een leerling bespreking/ groepsbespreking met de IB'er. Na 8 weken wordt er, in overleg met de IB'er, vastgesteld of de hulp voldoende was.

Mocht deze extra hulp niet voldoende zijn, dan worden er extra interventies gepleegd die minimaal 10 weken worden uitgevoerd. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht. De resultaten van de leerlingbespreking en groepsbespreking staan in Klasseplan en in de digitale groepsmap.

Als tijdens de leerlingbespreking blijkt dat een leerling (herhaald) onvoldoende profiteert van het groepsplan of als een bijzondere aanpak van een leerling onvoldoende gespecificeerd kan worden in het groepsplan, dan wordt er een OPP aangemaakt. Dit zal veelal gebeuren bij leerlingen met voortdurende V en V- scores. Een V of V- leerling is een leerling met speciale onderwijs behoeften.

Het besluit om een OPP op te stellen wordt in overleg met IB genomen. Leerkracht en IB'er bepalen in overleg of er voor deze leerlingen een OPP gemaakt wordt. Het OPP wordt 2 x per jaar geëvalueerd. (november en april). Het OPP wordt met ouders besproken en vervolgens door ouders ondertekend.

Vooralsnog werken wij met het OPP-format aangeleverd door de Stipe. Wij zijn ons aan het oriënteren om het OPP vanuit Parnassys te gaan maken, zodat wij alle gegevens van de leerling in één systeem hebben verwerkt.

Op het OPP-format staan onderstaande onderdelen:

- Het onderwijsaanbod.
- De vakgebieden en de huidige arrangementen van de groep waar de leerling op dat moment in zit.
- Het uitstroomprofiel in de OPP trap (apart aan te klikken)
- Belemmerende en beschermende factoren voor de verschillende OPP ontwikkelingsgebieden.

In het kort:

- Het OPP wordt opgesteld door de leerkracht en daarna doorgenomen met de IB'er.
- Het plan wordt door de leerkracht besproken met de ouders.
- Rol van de ouders staat duidelijk vermeld in het plan.
- Ouders lezen en ondertekenen het OPP voor gezien.
- Na ondertekening bewaart de leerkracht het origineel.
- Leerkracht is verantwoordelijk voor evaluatie op juiste datum, volgens planning.
- Resultaten worden toegevoegd aan het OPP.

- Na evaluatie intern, wordt overlegd met de ouders.
- Afronding = doel gehaald, hulp stopt (voor dit onderdeel).
Voortzetting = nieuw plan, hulp wordt vervolgd, origineel in het dossier. Bewaking uitvoering ligt bij de IB-er.

De doelen in een OPP zijn SMARTI-doelen. SMARTI staat voor:

- **Specifiek**; het doel wordt duidelijk en concreet omschreven. Het moet een waarneembare actie, gedrag of resultaat zijn. Naarmate de doelstelling preciezer geformuleerd is, wordt het makkelijker er invulling aan te geven.
- **Meetbaar**; hoeveel gaan we doen? Hoe kunnen we dat meten? Er is een systeem, methode of procedure om te bepalen in welke mate het doel op een bepaald moment bereikt is.
- **Acceptabel**; de leerkracht zorgt dat hij/zij zelf achter het doel staat en het accepteert. De doelstelling moet positief geformuleerd zijn. Staat de leerkracht zelf niet achter het doel, dan is het ook niet uitvoerbaar.
- **Realistisch**; is het doel haalbaar? Is het een uitvoerbaar plan? Dit is belangrijk, want een onbereikbaar doel motiveert niet.
- **Tijdgebonden**; een handelingsplan heeft een duidelijke start en einddatum.
- **Inspirerend**- Willen leerkracht, leerling en ouders er voor gaan.

Een SMARTI-doelstelling is richtinggevend, het geeft aan wat je wilt bereiken. Er wordt aangegeven welke resultaten behaald moeten worden en wanneer deze moeten worden bereikt. Door een doelstelling SMARTI te formuleren, is de kans groter dat de hulp in de praktijk wordt uitgevoerd en het doel behaald wordt.

Betrekken van ouders en leerlingen bij het opstellen van het OPP

Bij het opstellen van een OPP neemt de leerkracht samen met de interne begeleider een centrale positie in. Een goede samenwerking tussen school en ouders, het sociaal- emotioneel functioneren, de werkhouding en de schoolprestaties van leerlingen hangen samen.

Het is daarom essentieel dat ouders betrokken worden bij het opstellen van het OPP want;

- Ouders hebben recht op informatie over waar de school naartoe werkt en wat de school aanbiedt om het OPP te realiseren.
- Ouders kunnen school relevante informatie bieden over welke factoren belemmerend en/of stimulerend werken op de ontwikkeling van hun kind.
- Ouders kunnen school in belangrijke mate ondersteunen bij het realiseren van het OPP.

Minstens eenmaal per schooljaar worden voortgang en aanpak van de leerling besproken, waarbij de bespreking op overeenstemming is gericht. Groei van de leerling in de afgelopen periode en wat deze groei betekent voor de uitstroombestemming kan (grafisch) aan ouders getoond worden. Ouders kunnen hierbij hun verwachtingen uitspreken en nagegaan wordt of deze overeenkomen met de verwachtingen van school. Is het aanbod de afgelopen periode tot ieders tevredenheid en vervolgens kunnen de aanpassingen in aanpak en de doelen voor de komende periode vastgelegd worden.

Betrekken van de leerling bij het opstellen van het OPP.

Onderdeel van het werken met een OPP is het regelmatig voeren van een leerling gesprek. Dit is van belang want:

- De leerling kan relevante informatie geven voor de analyse van de situatie en het benoemen van zijn onderwijsbehoeften.
- De leerling voelt zich meer competent.
- Door het samen formuleren van doelen en het bedenken van een effectieve aanpak vergroot de motivatie van de leerling.

Leerkracht en intern begeleider krijgen feedback van de leerkracht over welke aanpak wel of niet werkt. De vorderingen die gemaakt zijn worden met de leerling besproken. Met name de successen worden benoemd, leerlingen met een OPP hebben vaak al veel faalervaringen en succeservaringen kunnen leerlingen opnieuw motiveren.

Het uitvoeren van het OPP

Uitgangspunt bij het opstellen van het OPP is dat het qua instructie, organisatie en klassenmanagement uitvoerbaar is voor de leerkracht. De ondersteuningsbehoeften van de leerkracht is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

De uitvoering van het OPP vindt voor een belangrijk deel binnen het periodeplan plaats.

Leerlingen die extra ondersteuning van het samenwerkingsverband ontvangen maar zich qua leervorderingen normaal ontwikkelen doen volledig mee met het regulier aanbod in het groepsplan. Er is dan aandacht nodig voor leergebied overstijgende doelen ten aanzien van sociaal- emotioneel functioneren, gedrag en/of werkhouding.

Als doelen en/of onderwijsaanbod op onderdelen afwijken van de groep, dan doen leerlingen zoveel mogelijk mee binnen het groepsplan. In het geval van dispensereren doen ze op bepaalde onderdelen niet binnen het groepsplan mee of op een ander niveau.

Soms is voor een leerling met een OPP naast het groepsplan een aanvullend aanbod nodig. Het sluit aan bij wat de leerling in het groepsplan aangeboden wordt. Dit moet men niet zien als een geheel eigen programma maar als afwijking en/of aanvulling op de leerlijn en het aanbod voor alle leerlingen.

NB. In het geval van duo- leerkrachten mag het duidelijk zijn dat er veel aandacht nodig is voor een goede afstemming en taakverdeling.

Soms komt school na veel inspanning, in samenwerking met de ouders tot de conclusie dat zij, ook met extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, onvoldoende in staat is om het OPP te realiseren, gelet op de aard, frequentie en intensiteit van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In dergelijk geval kan, in nauw overleg met ouders, in de zorgvergadering/ leerlingbespreking of onderwijsevaluatievergadering besloten worden om binnen het samenwerkingsverband de mogelijkheden tot plaatsing op een sbo (speciaal basisonderwijs) of so (speciaal onderwijs) te onderzoeken.

5.11 Ondersteuningsteam de Stipe.

In de leerlingbespreking kan op basis van uitgevoerde plannen en evaluaties besloten worden een extern deskundige in te schakelen om de onderwijsbehoeften van de leerling te achterhalen.

Ouders hebben ook het recht om een extern onderzoek op eigen initiatief te laten plaatsvinden. Dit gaat dan buiten school om. De kosten voor een dergelijk onderzoek zijn dan ook geheel voor rekening van de ouders.

Procedure aanvraag ondersteuning bij de Stipe

De leerkracht vraagt toestemming aan ouders om een hulpvraag bij de Stipe neer te leggen , deze aanvraag wordt door beide ouders en school ondertekend. De Stipe bepaalt na de aanvraag wie het HGW traject gaat volgen/meelopen op- school.

Leerlingen met ernstige meervoudige beperking kunnen meteen door verwezen worden naar de Commissie van Advies PO Friesland.

Zie hoofdstuk 12 voor meer informatie over het expertisebureau de Stipe.

6 De Intern Begeleider

6.1 De taken van de IB-er (algemeen)

De taken zijn op te splitsen in een aantal onderdelen. De indeling en beschrijving zijn ontleend aan de voorbeeldfunctieomschrijving van LBib (Landelijke beroepsgroep interne begeleiding).

De IB-er is actief op drie niveaus: de coördinatie van de gehele leerlingenzorg, het begeleiden en coachen van individuele leerkrachten en het taakgebied dat alles te maken heeft met de externe relaties die de school op ondersteuningsgebied heeft. Op elk van deze drie terreinen heeft de IB-er verschillende taken en activiteiten.

Coördinatie van de gehele leerlingenondersteuning

Het eerste is de coördinatie van de leerlingenondersteuning in de school.

Veelal zien we de leerkrachten hierin zelfstandig steeds meer taken vervullen en dat de IB-er vooral coördineert en overzicht houdt. Hoewel de specifieke ondersteuning voor leerlingen in de scholen de afgelopen jaren enorm is toegenomen mogen we constateren dat leerkrachten veel vaardiger zijn geworden in het signaleren, het omgaan met verschillen, het schrijven en uitvoeren van handelingsplannen enzovoort.

Begeleiden en coachen

Een volgend taakgebied is het begeleiden en coachen van individuele leerkrachten.

Probleem verkennende gesprekken, groepsbezoeken, samen afstemmen van groeps- of leerling aanpak, maken deel uit van dit gebied. Ook de coaching van leerkrachten, een stap verder dan begeleiden heeft een plek gekregen in het takenpakket van de IB-er. Een duidelijke visie op taakverdeling IB-er en directie, maar ook op coaching als interne begeleider is hierbij gewenst. Flitsbezoeken worden in dit kader toegepast. Naast het begeleiden van individuele leerkrachten hebben IB-ers ook een teamgerichte taak. Het bespreken en analyseren van schooloverzichten bij toetsen, het signaleren van trends, groeps- en leerling besprekingen en intervisie vallen hieronder. Onder innoverende taken vallen beleid, schoolontwikkeling, visie en adviseren over nascholing.

Externe relaties

Tot slot is er het taakgebied dat alles te maken heeft met de externe relaties die de school op ondersteuningsgebied heeft. Wanneer de extra inspanningen door school niet helpen is het tijd de vraag voor te leggen aan het boven schoolse team. Het ondersteuningsteam primair onderwijs Zuid Oost Friesland is een laagdrempelig organisatie waar men als school, ouders en leerlingen terecht kunnen met hun vragen. Voor de werkwijze van het ondersteuningsteam van de Stipe kan de site geraadpleegd worden.

De taak van de IB-er is om (samen met de directeur) ervoor te zorgen alle ondersteuningsmogelijkheden optimaal te benutten. Zodat er voor elk kind een passend aanbod is en de leerkracht ook in staat is elk kind passend onderwijs te bieden.

6.2 Functieomschrijving

Coördinatie van de gehele leerlingenondersteuning

Ondersteuning in de klas

De IB-er ondersteunt de leerkracht in de klas. Zowel voor de groep als voor de individuele leerling.

Voorbeelden hiervan zijn:

- didactisch en pedagogisch handelen;
- klassenmanagement;
- de ontwikkeling 'partnerschap' met ouders;
- het formuleren van onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van een leerling en handelingsvragen van de leerkracht;

- het werken met individuele en groepsplannen (opstellen, uitvoeren en evalueren) en het omgaan met specifiek gedrag;
- het verwerken van adviezen van de hulpverlening in handelingsplannen;
- omgaan met professionals in de klas.

Ondersteuning in de school

De leerkracht kan alleen dan voor elk kind een passend onderwijsaanbod realiseren, als er op schoolniveau voldoende ondersteuning is. De IB-er zorgt (samen met de directeur) voor het realiseren van een goede ondersteuningsstructuur. Voorbeelden hiervan zijn:

- het maken van een jaarplanning inclusief toets kalender en het actueel houden van het ondersteuningsplan;
- coördineren en begeleiden van de leerlingenbesprekingen en groepsbesprekingen inclusief verslaglegging en vastleggen van gemaakte afspraken in het HGW groepsbespreking document;
- het uitvoeren van taken i.v.m. de leerlingvolgysteemafname: coördineren van de afname, controleren, gesprekken met de schoolleiding, enz.
- ondersteunen van de directie bijv. informeren, overleg, sparren, enz.
- het aansturen van het proces van analyseren en waarderen van opbrengsten op leerling- groeps- en schoolniveau. (zelfevaluatie document in te vullen door directie, IB en leerkrachten),
- besprekingen liggen procedureel vast en worden weggezet in werksessies; planmatige uitvoering gemaakte afspraken worden aangestuurd en gevolgd;
- het bijhouden van leerling dossiers;
- het coördineren van de specifieke aanpak rond leerlingen (door Stipe medewerkers, logopedist, gebiedsteam, et cetera) op school;
- het benutten van de voorschoolse informatie
- zorg dragen voor een goede overdracht tussen toeleverende en afnemende collega's en een goede overdracht naar het VO (samen met de leerkracht van groep 8);
- inzicht in de sociale kaart;
- het organiseren van scholing over thema's als b.v. het omgaan met lastig gedrag en klassenmanagement;
- het ondersteuningsbeleid (i.s.m. directie en team) van de school (mee) formuleren;
- het omgaan met privacy gevoelige informatie;
- het bijhouden van allerlei ontwikkelingen en vakliteratuur en het actueel houden van de orthotheek;
- invullen van het DHH (i.s.m. leerkracht) en aanmelden van leerlingen bij het Comprix College.

Het begeleiden en coachen

- het overdragen van kennis over leerlingenondersteuning aan collega's binnen de school en het begeleiden van nieuwe leerkrachten m.b.t. de ondersteuning binnen de groep en registratie van toetsen;
- het volgen van collegiale consultaties
- het ondersteunen van collega's bij het zoeken van specifiek lesmateriaal;
- het adviseren van collega's over leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, didactische vragen, e.d. ;
- het begeleiden en coachen van collega's bij het interpreteren van gegevens over de ontwikkeling van leerlingen, het opstellen en uitvoeren van groepsplannen/handelingsplannen en het bewaken van het vervolg daarop;
- het begeleiden en coachen van collega's in het afnemen van diagnostische toetsen en het invullen van observatieformulieren;

- het observeren van klassensituaties teneinde advies te geven aan de collega's voor aanpak van een leerling met een speciale onderwijsbehoefte;
- het ondersteunen van collega's in de contacten met ouders/verzorgers van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte;
- het coördineren en bijwonen van gesprekken van de leerkracht met orthopedagoog of psycholoog, en ouders.

De externe relaties

Wanneer de extra inspanningen door de school niet helpen, is het tijd de vraag voor te leggen aan het Stipe team. Binnen Comprix zijn er 2 bovenschools intern begeleiders. Zij maken tevens deel uit van het expertiseteam de Stipe.

Het taakprofiel van de Bovenschoolse Intern begeleiders (BIB):

De BIB-er is een coach en vraagbaak voor haar collega IB-ers en treedt op als kennis coördinator. Hiernaast geeft ze handelingsadviezen, bespreekt aanpak coaching van leerkrachten en denkt met de IB-er mee over de coördinatie en uitvoering van het "passend onderwijs" beleid in de school. Hierin bevordert zij het partnerschap met ouders.

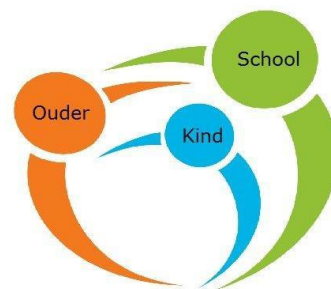
Activiteiten:

- de BIB-er heeft een coördinerende rol,
- de BIB-er kan waar nodig IB-ers intensief begeleiden,
- de BIB-er kan ondersteunen bij de voorbereiding van inspectiebezoeken,
- de IB-ers kunnen met al hun vragen rondom de IB taak terecht bij de BIB-ers,
- de BIB-ers zijn belast met de organisatie en voorzitterschap van het overleg van de intern begeleiders van Comprix.
- de BIB-ers neemt binnen Comprix deel aan werkgroepen en levert een bijdrage aan ontwikkelactiviteiten,
- de BIB-ers onderhouden contacten en wisselt regelmatig ervaringen uit met bovenschools management, directie de Stipe en werkgroep onderwijs van het management overleg,
- de BIB-er is lid van de landelijke beroepsgroep voor intern begeleiders, waardoor zij op de hoogte blijft van de landelijke ontwikkelingen.

7 Betrokkenheid van ouders

Ouderbetrokkenheid is de betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun eigen kind, thuis en op school. Dit is iets anders dan ouderparticipatie, waarbij het gaat om de actieve deelname van ouders aan activiteiten op school.

Het doel van de betrokkenheid van ouders is om het welzijn, de werkhouding, de motivatie, het sociaal-emotioneel functioneren en de leerprestaties van de leerlingen te verbeteren. Hiervoor is een constructieve samenwerking nodig tussen ouders en school en een positieve en respectvolle relatie tussen ouders en school. Dit zal ontstaan doordat ouders en leerkrachten weten welke verwachtingen zij van elkaar en van zichzelf mogen hebben binnen de samenwerking. Door de goede samenwerking tussen school en ouders, zal er eenduidigheid en een bundeling van krachten ontstaan, wat tot een effectieve aanpak leidt.

7.1 De oudergesprekken

Om het doel van de ouderbetrokkenheid te bereiken maken leerkrachten en ouders, gedurende de schoolcarrière van de leerlingen, gebruik van elkaars kennis en ervaring door regelmatig in gesprek te gaan met elkaar, waarbij ouders worden gezien als ervaringsdeskundigen en de leerkrachten als onderwijsprofessionals.

Tijdens de gesprekken wordt er informatie uitgewisseld over de ontwikkeling van de leerling in het kader van de gestelde doelen of over de bepaalde gebeurtenissen thuis of op school; de leerkracht en ouders analyseren samen de situatie rondom het kind. Vervolgens worden de onderwijsbehoeften door ouders en leerkracht besproken, waarna eventueel nieuwe doelen worden opgesteld. Om deze doelen te behalen, zoeken ouders en leerkracht samen naar oplossingen en concretiseren deze. Ook worden verwachtingen naar elkaar uitgesproken. Er wordt besproken of deze verwachtingen reëel zijn en welke verwachtingen ouders, school kunnen waarmaken en welke niet. Aan het eind van het gesprek maken de leerkrachten en de ouders afspraken met elkaar. Van de gegeven informatie en de gemaakte afspraken wordt een verslag gemaakt in ParnasSys. Het verslag wordt ondertekend door ouders en leerkracht. Het verslag komt in het dossier van de leerling.

7.2 Het aanmeldingsgesprek

Minimaal 2 maanden voordat de leerling 4 jaar wordt, vindt het aanmeldingsgesprek plaats. (Bij uitzondering minimaal 1 week voor de 4^e verjaardag.) Voor dit gesprek worden, bij voorkeur, beide ouders uitgenodigd op een gepland moment. Gedurende het gesprek geeft de directeur informatie over de visie van de school, de organisatie en over de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs. Ook wordt de visie op ouderbetrokkenheid besproken. De ouders geven informatie over hun kind en motiveren hun keuze voor de school. Daarnaast geeft de directeur een rondleiding door de school, waarbij er kennis wordt gemaakt met diverse teamleden.

Kinderen die 4 jaar worden, zijn vanaf dat moment welkom bij ons op school. Is het kind 3 jaar en 10 maanden dan mag het alvast 5 maal een dagdeel of hele dag op school komen om te wennen. Ouders kunnen hierover afspraken maken met de desbetreffende leerkracht.

Voor het inschrijven van een leerling is een formulier nodig dat via de school te verkrijgen is.

Wij schrijven nieuwe kinderen in. Dan volgt een onderzoeksperiode, deze periode duurt maximaal 10 weken (6 + 4 weken). In die periode bekijken we (door observatie, onderwijskundig rapport en onderzoeken) of wij wel dat onderwijs kunnen bieden wat het kind nodig heeft. Als wij tot de conclusie komen dat een kind meer specialistische hulp nodig heeft dan wij kunnen bieden, gaan we samen met de ouders op zoek naar een oplossing.

7.3 De informatieavond

Aan het begin van het schooljaar is er een informatieavond voor ouders. Tijdens deze avond informeren de leerkrachten de ouders over praktische zaken in de klas.

7.4 De 10-minuten gesprekken

Een aantal keren per jaar wordt er een overleg met u over uw kind(eren) georganiseerd.

De contactmomenten:

- september: startgesprek ouder+kindgesprek
- november: sociaal emotionele ontwikkeling
- februari: rapport/cito/VO gesprek
- april/mei: tussengesprek
- juni: rapport gesprek

U kunt zich daarvoor aanmelden door uw naam bij een datum en tijd te zetten. Via de nieuwsbrief melden we u wanneer u kunt intekenen. De overleggen kunnen 's middags en 's avonds plaats vinden.

U of de school hoeft niet te wachten tot deze georganiseerde overleggen. Er zijn altijd mogelijkheden om tussendoor ook met elkaar in gesprek te zijn. De school adviseert u hiervoor wel een afspraak te maken, zodat u verzekerd bent van de beschikbaarheid van de desbetreffende leerkracht of directeur.

Tijdens de gesprekken wordt gebruik gemaakt van doelgerichte formulieren. Leerkrachten kunnen daarop kort weergeven wat er met ouders is besproken en de reactie van de ouders daarop. Deze worden bewaard in ParnasSys. Tijdens het gesprek maken leerkrachten gebruik van de grafieken van LOVS Cito uit het leerlingen dossier. Ouders kunnen zich zo een duidelijk beeld vormen waar hun kind staat ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

7.5 Tussentijdse gesprekken

N.a.v. het kennismakingsgesprek, de 10-minuten gesprekken of n.a.v. gebeurtenissen thuis en/of in de klas kunnen er tussentijdse gesprekken gehouden worden. Het initiatief voor deze gesprekken ligt bij de groepsleerkracht of bij de ouders.

Gedurende het gesprek wordt er informatie uitgewisseld over ontwikkeling van de leerling in het kader van de gestelde doelen of over de bepaalde gebeurtenissen thuis of op school. De onderwijsbehoeften worden door ouders en leerkracht besproken, waarna gezamenlijk nieuwe doelen worden opgesteld. Er worden afspraken gemaakt op welke manier school of thuis de gebeurtenissen thuis of op school kunnen beïnvloeden. Deze gesprekken worden vastgelegd als notitie.

7.6 Gesprekken rondom leerlingen met extra onderwijsbehoeften

In principe worden alle gesprekken met ouders over de ontwikkeling van hun kind met de groepsleerkracht gehouden. Wanneer ouders en de groepsleerkracht verschillende ideeën hebben over de aard, verklaring en aanpak van de situatie rondom een leerling kan de hulp van IB-er of directeur ingeroepen worden. Zij kunnen dan helpen bij de voorbereiding van het gesprek. Ook kan er voor gekozen worden dat IB-er of directeur tijdens het gesprek aanwezig zal zijn. De leerkracht en beide ouders voeren het gesprek, terwijl IB-er of directeur eventueel aanvullingen geeft.

Gesprekken specialisten/externe deskundigen en ouders

Wanneer er gesprekken zijn met specialisten en ouders is het meest wenselijk dat IB-er én leerkracht hierbij aanwezig zijn. Soms is het qua planning niet mogelijk dat beiden aanwezig zijn, in dat geval is er tenminste één van beiden aanwezig. Tijdens het gesprek wordt er informatie uitgewisseld rondom het traject waarin de leerling zit.

7.7 Oudercontact bij scheiding van ouders

Op onze school hanteren wij het protocol "gescheiden ouders". In dit protocol staat duidelijk omschreven op welke wijze de school wettelijk verplicht is informatie met gescheiden ouders uit te wisselen.

De school heeft primair het belang van het kind voor ogen en is onpartijdig ten aanzien van problematiek die met de scheiding van de ouders te maken heeft. Informatie over het kind zal niet aan anderen dan aan ouders worden verstrekt. Uitzonderingen op die regel gelden onder andere voor instanties als het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en de schoolarts.

Zie "Protocol gescheiden ouders" (bijlage 10)

8 Dossiervorming

8.1 AVG

Welke gegevens bewaart de basisschool over mijn kind? www.rijksoverheid.nl

De basisschool bewaart verschillende gegevens over uw kind in een leerlingdossier. Over de leerresultaten en aanwezigheid bijvoorbeeld. U en de school mogen deze gegevens inzien. In speciale gevallen mogen anderen dat ook. Bijvoorbeeld in een noodsituatie of bij een vermoeden van kindermishandeling.

Leerlinggegevens

De basisschool houdt van elke leerling een leerlingdossier bij. Daarin bewaart de school:

- gegevens over inschrijving en uitschrijving;
- gegevens over afwezigheid;
- adresgegevens;
- gegevens die nodig zijn om het leerlinggewicht vast te stellen.

Ook de volgende gegevens mag de school bewaren:

- gegevens over de vorderingen en de resultaten van uw kind;
- gegevens over de gezondheid die nodig zijn voor eventuele speciale begeleiding of voorzieningen;
- gegevens over de ondersteuningsbehoefte, als uw kind die heeft.

Bewaren leerlinggegevens

De basisschool mag de meeste gegevens nog 2 jaar bewaren, nadat uw kind van school is gegaan. De volgende gegevens moet de basisschool langer bewaren:

- gegevens over verzuim en in- en uitschrijving (5 jaar na vertrek);
- gegevens over een leerling die naar een school voor speciaal onderwijs is doorverwezen (3 jaar na vertrek).
- adresgegevens van (oud-)leerlingen mag de school bewaren voor het organiseren van reünies.

Inzage en correctie leerlinggegevens

Als ouder heeft u het recht om de gegevens over uw kind in te zien (inzagerecht). U maakt hiervoor een afspraak met de school. Terwijl u de gegevens inziet, blijft iemand van de school aanwezig. Als ouder heeft u ook correctierecht. U kunt de school vragen verkeerde gegevens in het leerlingdossier van uw kind te verbeteren of te verwijderen. Heeft u geen ouderlijk gezag meer, bijvoorbeeld na een echtscheiding? Ook dan moet de school u inzage geven in de leerlinggegevens over uw kind. Dit staat in het Burgerlijk Wetboek. U moet dan zelf de directeur van de school om deze informatie vragen.

Inzage leerlinggegevens door anderen

Soms is de school verplicht om informatie over uw kind aan bepaalde deskundigen te geven. Bijvoorbeeld:

- medewerkers in het voortgezet onderwijs (vo) of het speciaal basisonderwijs (sbo);
- wanneer uw kind de basisschool verlaat;
- hulpverleners: bijvoorbeeld bij noodsituaties of vermoedens van kindermishandeling;
- Inspectie van het Onderwijs (IvHO).

In andere gevallen moet u als ouder eerst toestemming geven.

Zie tijdelijke handreiking bewaartermijnen 1.0 PO Raad

Leerlingdossier

Op school is voor elk kind een leerlingdossier aanwezig. Deze gegevens worden digitaal bewaard en gaan de hele schoolloopbaan met het kind mee.

De leerlingdossiers zijn opgeslagen in ons digitale schoolsysteem. Enkele gegevens staan, i.v.m. de overgang naar het digitale systeem, nog in hangmappen in de dossierkast in de IB-kamer.

Inhoud: leerling gegevens en vertrouwelijke informatie

1. Leerling gegevens: inschrijfformulieren, medische gegevens,

2. Oudergesprekken/leerling gesprekken,
3. Handelingsplan en OPP's (ondertekend),
4. Verslagen van externe deskundigen: onderzoeken, observaties, logopedie,
5. Overige informatie: gegevens Peuterspeelzaal, gegevens kinderdagverblijf

De groepsleerkracht en interne begeleider zijn samen verantwoordelijk voor de inhoud van de leerlingdossiers. De inhoud van de map wordt nadat een kind de school heeft verlaten nog 5 jaar bewaard in een afgesloten kast.

Klassenmap

Naast de leerlingdossiers heeft de groepsleerkracht een digitale klassenmap. Plannen worden verwerkt in Klasseplan en/of ParnasSys.

Toetsregistratie

Iedere groep houdt de vorderingen en resultaten van toetsen digitaal bij. Vrijwel iedere methode heeft hiervoor een systeem. De resultaten worden meteen doorgeschakeld naar ParnasSys. Indien een methode geen koppeling heeft met ParnasSys dan voegt de leerkracht relevante gegevens hier handmatig aan toe. De analyse van de desbetreffende toets wordt door de leerkracht in de groepsplannen verwoord. De interventies worden hierin eveneens weergegeven. De dagelijkse interventies worden in Onderbouwd (groep 1-2) of in Klasseplan (groep 3-8) genoteerd.

Twee keer per jaar wordt ZIEN! (sociaal emotionele ontwikkeling) ingevuld. De analyses en interventies hiervan worden in ParnasSys geplaatst.

9 Protocollen en richtlijnen

9.1 Het lees-/dyslexieprotocol

Het is belangrijk leesproblemen of mogelijk dyslexie snel te herkennen en hier de juiste aandacht aan te geven. Wij gebruiken het Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid. Hiermee wordt de leesvaardigheid voorspeld van de leerlingen in groep 2 en 3. Het programma meet het fonologisch bewustzijn en de letterkennis - volgens onderzoek de beste voorspellers van leesvaardigheid. De IB-er bewaakt, wanneer en welke leerlingen in groep 1-2 getoetst moeten worden aan de hand van het volgende stappenplan.

Wanneer en wat toets je?

Digitale toets fonologisch bewustzijn CITO (groep 2 en 3)

Met deze toets wordt het inzicht in de klankstructuur van de gesproken taal gemeten. De toets is digitaal en adaptief en bevat vier soorten opgaven:

- rijm
- identificatie van beginfoneem
- synthese
- deletie

Toets receptieve letterkennis (groep 2 tot medio groep 3)

Deze toets is digitaal en bestaat net als de toets voor fonologisch bewustzijn uit meerkeuzeopgaven.

Toets productieve letterkennis (vanaf medio tot eind groep 3)

Vanaf de tweede helft van groep 3 wordt de digitale toets receptieve letterkennis vervangen door de papieren toets productieve letterkennis.

Wanneer worden de toetsen afgenomen?

- Groep 2: half oktober/november en half maart/april bij alle leerlingen.
- Groep 3: half oktober/november bij alle leerlingen; ook hier bij een enkele leerling mogelijk. Half februari/maart en half mei/juni alleen bij de zwakke leerlingen

Screeningsinstrument beginnende geletterdheid:

Oktober-november	B 2 en B 3
Februari	M 3 (alleen bij zwakke leerlingen)
Maart-april	E 2
Mei-juni	E3 (alleen bij zwakke leerlingen)

Analyse van de toetsen:

De leerling is minimaal 7 jaar en jonger dan 13 jaar.

De leerling heeft op 3 officiële meetmomenten: • een E-score (V-) op de DMT; • een D-score (V) op de DMT in combinatie met een E-score (V-) op spelling. Is er sprake van een doublure? Gebruik de juiste normgroep. Er is minimaal 2 periodes van 10-12 weken voldoende hulp geboden op ondersteuningsniveau 3; 1 uur per week, door bevoegd onderwijspersoneel, individueel of in een kleine groep.

Er is geen sprake van belemmerende twee belemmerende problematieken die van invloed kunnen zijn op de lees- en spellingontwikkeling.

De procedure vanuit de gemeente is bekend en eventueel doorlopen. (zie ook 4.1 Dyslexieprotocol)

Bij twijfel over scores die net niet voldoen, geboden hulp of andere vragen is een RID adviseur geraadpleegd. Zie www.rid.nl/contact voor een adviseur in de buurt.

Alles gecheckt? Meld de leerling aan bij het RID (samen met ouders of ouders zelf).

De scholen in Oost - en Weststellingwerf gebruiken het Master Plan Dyslexie bij het signaleren van dyslectische kenmerken.

Leerlingen worden in hun lees- en spellingontwikkeling gevolgd aan de hand van de hierboven genoemde en onderstaande toetsen. Deze zijn opgenomen in de toetskalender van de school:

Groep 3	Groepen 4 t/m 7	Groep 8
DMT kaart 1 en 2 in februari DMT kaart 1, 2 en 3 in juni AVI-kaarten in januari en juni Cito Spelling in januari en juni	AVI en DMT in januari en juni Cito Spelling in januari en juni	AVI en DMT in januari Cito Spelling in januari

Voortraject dyslexie

Een eenmalige V- score op de leestoets DMT is geen aanleiding om een leerling al in het voortraject dyslexie te zetten. Wel is het aanleiding om een leerling extra te begeleiden. Deze begeleiding wordt vastgelegd in het groepsplan.

Bij twee achtereenvolgende V- scores op de leestoets DMT wordt de leerling met de IB-er, leerkracht en ouders besproken. Naast de V scores op DMT worden in dit gesprek ook de resultaten van een didactisch leesonderzoek door de IB-er, de overzichten van de groepen 1-2 en de resultaten op de overige Cito-toetsen meegenomen. Indien uit deze informatie voldoende aanwijzingen komen voor de aanwezigheid van structurele leesproblemen, wordt besloten het kind in het voortraject dyslexie te plaatsen. Dit traject kan ook in gang worden gezet wanneer een leerling twee achtereenvolgende V scores op de Cito-toets Spelling én twee IV scores op de leestoets DMT haalt.

Het voortraject dyslexie bestaat uit twee periodes van twaalf weken, waarin de leerling naast het reguliere lees- en spellingonderwijs extra begeleiding krijgt in technisch lezen en/of spelling. Deze extra begeleiding vindt plaats in kleine groepjes of het liefst individueel en zal worden vastgelegd in een groepsplanbaan of individueel handelingsplan.

Na iedere periode van 12 weken wordt de leestoets DMT en eventueel Cito Spelling opnieuw afgenomen. Wanneer blijkt dat de leerling twee maal op V niveau blijft steken is het criterium van didactische resistentie aangetoond en stelt de IB-er het leesdossier samen en kunnen ouders hun kind aanmelden bij een bevoegd instituut. (Er is hier sprake van V- scores, voor een aanvraag normen we dit om! Alleen leerlingen met structurele E-scores (V-) komen in aanmerking voor een dyslexie onderzoek!).

Het leesdossier

Het leesdossier bestaat uit:

- Algemeen aanmeldformulier, per instituut verschillend.
- Uitdraai grafieken Cito-toetsen.
- Kopie groepsplanbanen voorzien van tussen- en eindevaluatie.

De ouders kunnen zich met dit leesdossier wenden tot een bevoegd instituut voor onderzoek naar dyslexie. Indien het leesdossier door de onderzoeker in orde wordt bevonden, wordt het onderzoek vergoed door de gemeente.

Wordt door de onderzoeker na onderzoek ernstige enkelvoudige dyslexie vastgesteld dan zal hier vaak een behandeling uit voortvloeien. De behandeling zal dan worden vergoed door de gemeente.

Dyslexieverklaring aanmelding. Criteria maart 2017.

Herhaaldelijk E score op DMT 1+2+3 (3 x op een rij)

Of

Herhaaldelijk D score op DMT 1+2+3 en herhaaldelijk E score op Cito spellen (3 x op een rij.)

Binnen de vergoedingsregel zijn er uitzonderingen mogelijk:

- zeer hardnekkige problematiek met erfelijke indicatie, waardoor bv eind groep 3 (na 2 meetmomenten) al aan de bel wordt getrokken omdat leerling niet tot lezen komt.
- Langdurige D-scores bij een leerling uit groep 6 en hoger.

Dergelijke casussen kunnen aangedragen worden bij de gemeente. Er wordt secuur gekeken naar:

- of het een specifiek lees-en spellingsprobleem is en discrepantie met andere vakken.
- Is er een erfelijke indicatie?
- Is de hulp die geboden is voldoende gericht geweest op de problemen in de leerontwikkeling.

Op basis van de gegevens besluiten we de betreffende leerling wel/niet aan te melden voor een dyslexie onderzoek. We maken hierbij gebruik van formulieren van de zorgaanbieder.

De procedure rondom de declaratie van diagnostiek en behandeling bij ernstige enkelvoudige dyslexie.

Hieronder nog even in het kort de stappen die gezet worden door school, dyslexiezorgaanbieder en gemeente:

1. Scholen zijn verantwoordelijk voor signaleren en begeleiden van kinderen met dyslexie en dienen daarvoor een aantal inspanningen te plegen.
2. Als extra begeleiding niet helpt, vragen ouders samen met school een dyslexieonderzoek aan bij één van de zorgaanbieders met wie de gemeenten een contract hebben afgesloten.
3. Als de onderzoeker constateert dat de school een onvolledig leerlingdossier heeft aangeleverd volgt een terug verwijzing naar de school. Verder onderzoek wordt in dat geval niet gedaan en ook niet vergoed.

Sinds 1 augustus 2009 is de Wet Gelijke Behandeling op grond van handicap of chronische ziekte ook van toepassing op het primair onderwijs. (Bron: CFI 31 augustus 2009)

Hiermee wordt geregeld dat de school verplicht is om aanpassingen te realiseren als een leerling die nodig heeft. De wet zegt dat die aanpassing dan wel doeltreffend moet zijn en niet onevenredig belastend is voor de school.

Voor leerlingen met dyslexie heeft bovenstaande tot gevolg dat vanaf het schooljaar 2009-2010 aangepaste schoolboeken voor leerlingen met dyslexie door school gratis beschikbaar moeten worden gesteld.

Aangepaste schoolboeken zijn bedoeld voor leerlingen met een leesbeperking, zoals visuele handicap of dyslexie. Het gaat bijvoorbeeld om gesproken boeken voor de daisyspeler, brailleboeken en vergrotingen.

Voor meer informatie zie www.dedicon.nl

Werkwijze binnen de Stichting Comprix.

De aanvraag voor aangepaste schoolboeken wordt na kritisch en zorgvuldig overleg met de betrokken groepsleerkracht en/of intern begeleider door de ouders schriftelijk ingediend bij de schoolleiding. De school bestelt de benodigde aangepaste schoolboeken bij Dedicon, zie hierboven. Voorwaarde is dat de leerling in bezit is van een dyslexieverklaring;

Aanpak beleid school rond ondersteunen van leerlingen met een lees- en spellingsachterstand

Speciale maatregelen voor leerlingen met een dyslexieverklaring zijn o.a. vrijstelling bij voorlezen in de klas, aanpassingen bij dictees en spellingtoetsen, meer tijd en gebruik van ICT-hulpmiddelen.

Hulpmiddelen en aanpassingen bij de Eindtoets basisonderwijs: Bij de eindtoets is voor leerlingen met dyslexie een gesproken versie van de digitale opgaven.

De leerling dient een koptelefoon te gebruiken of de toets afgezonderd van de overige leerlingen te maken. Indien sprake is van een papieren toets dan is er een vergrote versie op A3 formaat beschikbaar. De vergrote versie bevordert de woordherkenning.

De zwart/witte versie is beschikbaar en bedoeld voor kleurenblinden, maar ook in te zetten om ervoor te zorgen dat de leerlingen door de kleuren niet worden afgeleid.

Andere mogelijke aanpassingen zijn:

- Extra tijd om de toets te maken.
- Gebruik maken van een markeerstift om bijvoorbeeld een woord of- bij een regelwijziging- enkele regels te markeren.

9.2 Dyscalculie/protocol ERWD

Er is op school een officieel protocol aanwezig. (Ernstige rekenwiskunde –problemen en dyscalculie). Dit protocol is een prototype en officieel nog niet in gebruik. Het protocol biedt handvatten voor signaleren en diagnosticeren. Het protocol geeft een beeld van het rekenonderwijs dat nodig is. Leerkrachten ondernemen actie door de leerling te bevragen en te observeren. Dit levert het vertrekpunt om de afstemming voor deze leerlingen te verfijnen naar zijn specifieke onderwijs behoeften.

Kenmerken

Het is belangrijk om dyscalculie vroeg te signaleren. Hoe eerder het kind passend onderwijs krijgt, hoe beter het is. Dit kan de ernst van de problemen verminderen en ervoor zorgen dat het kind beter meekomt in de klas.

Hieronder volgen symptomen in de kleutertijd en vanaf groep drie. Een kind hoeft niet aan alle symptomen te voldoen om dyscalculie te hebben. Wel is het zo: hoe meer signalen, hoe groter de kans op dyscalculie.

Kenmerken bij kleuters

- Het kind heeft moeite met het vergelijken van hoeveelheden.
- Het kind kan kleine hoeveelheden niet in één keer overzien.
- Het kind kan niet vlot tot tien tellen.
- Het kind heeft moeite met synchroon tellen (tegelijk tellen en aanwijzen) en resultaatief tellen (bepalen van aantal voorwerpen).
- Het kind heeft een zwakke ruimtelijke oriëntatie en een gebrekkig richtinggevoel.
- Het kind kan vormen en kleuren niet snel benoemen.
- Het kind vindt het moeilijk om constructies van blokken of lego na te bouwen.
- Het kind heeft een zwak auditief geheugen.
- Het kind heeft moeite met rekentaal, rekenregels en symbolen.
- Het kind heeft geen belangstelling voor puzzels en telactiviteiten.

Kenmerken vanaf groep 3

- Het kind slaat getallen over bij het tellen.
- Het kind heeft problemen met de plaats van getallen en heeft weinig inzicht in het de getalopbouw. Schattend rekenen is erg lastig.
- Het kind vindt het moeilijk om getallen die ze hoort of denkt op te schrijven en maakt veel fouten in het correct lezen en schrijven van getallen. Bijvoorbeeld: getallen omkeren.
- Het kind is erg traag bij het maken van berekeningen.
- Het aanleren en automatiseren van getal- en volumebetekenissen gaat moeizaam. Sommige onderdelen blijven hardnekkige problemen opleveren, zoals lange sommen, de sprong over het tiental en/of de tafels van vermenigvuldiging.
- Het kind vindt het lastig om de instructie te onthouden.
- Het kind gebruikt eenvoudige procedures. Bijvoorbeeld: het blijft op de vingers tellen in plaats van rekenen met tientallen.
- Het kind pakt taken niet op een handige manier aan, maakt veel fouten bij een stapsgewijze aanpak en vindt het moeilijk om een strategie te volgen.
- Het kind vindt het moeilijk om de essentie van een taak te doorzien en legt geen verbanden met eerder opgedane kennis.
- Het kind heeft een zwak kortetermijngeheugen en het langetermijngeheugen is minder efficiënt gestructureerd.
- Het kind heeft een grote hekel aan rekenen.
- Het kind kan emotionele problemen krijgen, zoals faalangst.

In het diagnostisch onderzoek wordt gekeken naar:

- Tellen
- Niveau cijferend rekenen
- Rekenstrategie

Wanneer er rekenproblemen bij een leerling naar voren komen, kijken we eerst naar het onderwijs dat is aangeboden. Vervolgens wordt er gekeken naar de kind kenmerken als

- leerbaarheid (cognitief, sociaal, emotioneel).
zijn er bv ook problemen bij begrijpend lezen: taalaspecten, rekenaspecten, ruimtelijke aspecten
- geheugenaspecten(visueel/auditief geheugen)
- cognitieve verwerving –en verwerkingsprocessen (op welke manier leer je?
- metacognitieve processen (mentaal handelen) bv wat heb je allemaal nodig voor deze opdracht bv kladblokje, pen, rekenen. Of begint een leerling zonder plan?

Voor een dyscalculie verklaring is minimaal een IQ nodig van 70 maar bij voorkeur 85.

Een verklaring kan pas begin groep 6 worden afgegeven

9.3 Bouwversnelling en bouwverlenging

Overslaan of doubleren van een groep komt spaarzaam voor. Hierin zijn wij terughoudend. Wanneer het voor leerlingen wellicht verstandig is dat er bouwversnelling of bouwverlenging plaats vindt, maakt de school gebruik van een aantal vaste stappen. De bevindingen worden met ouders besproken en vastgelegd. Een doublure is een verantwoordelijkheid van het hele team. Een besluit tot doubleren wordt genomen tijdens een werksessie van het team waarvoor de directie (eind)verantwoordelijk is. De directie wordt aangesproken in het geval van een meningsverschil na het genomen besluit. De beslissing wordt genomen op basis van de door groepsleerkracht en ib-er ingebrachte verzamelde informatie. We hanteren hiervoor het protocol bouwversnelling en bouwverlenging. (bijlage 13)

9.4 Van PO naar VO

Deelname Eindtoets

Vanaf schooljaar 2014-2015 is het verplicht voor alle leerlingen van groep 8 in het regulier basisonderwijs om een eindtoets af te nemen. Deze eindtoets meet in welke mate de leerling de referentieniveaus voor taal en rekenen beheerst en geeft een advies over welk type vervolgonderwijs het beste bij de leerling past. Het resultaat op de eindtoets is een tweede objectief gegeven naast het afgegeven schooladvies. Het schooladvies is doorslaggevend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs, mocht de eindtoets hoger uitvallen dan kan de school besluiten het advies aan te passen.

Alle leerlingen van eenzelfde school in het regulier basisonderwijs gaan dezelfde eindtoets maken. Het schoolbestuur van de basisschool kan besluiten dat een kind geen eindtoets hoeft te maken. Dit doet het bestuur in overleg met de ouders. Als ouders en kind dat willen, mag het wel een eindtoets maken.

De volgende leerlingen hoeven geen eindtoets te maken:

- leerlingen die volgens hun ontwikkelingsperspectief uitstromen naar het voortgezet speciaal onderwijs binnen de uitstroomprofielen arbeidsmarkt of dagbesteding;
- leerlingen met IQ lager dan 70;
- leerlingen die 4 jaar of minder in Nederland zijn en het Nederlands nog niet voldoende beheersen.

Scholen kunnen er ook voor kiezen een andere eindtoets dan de centrale eindtoets te gebruiken. Deze toets moet Cota gecertificeerd zijn. Wij gebruiken de digitale eindtoets Route 8. Deze toets wordt in april afgenomen. Elke eindtoets moet een tweede afnamemoment bieden voor het geval een leerling verhinderd is bij de eerste afname. Het is dus niet toegestaan de toets te herkansen.

Vorbereiding op de overgang naar voortgezet onderwijs.

In groep 8 worden de leerlingen voorbereid op de overgang naar het voortgezet onderwijs. Leerlingen krijgen zo nu en dan huiswerk mee, de leerkracht houdt kringgesprekken over de schoolkeuze, de leerlingen bezoeken open dagen en doe-ochtenden.

De plaatsingswijzer

Het primair en voortgezet onderwijs hebben een programma ontwikkeld om advisering voor het vervolgonderwijs te baseren op de vorderingen van het CITO leerlingvolgsysteem. Er wordt gekeken naar de resultaten vanaf groep 6 tot halverwege groep 8. De eindtoets wordt gehanteerd als second opinion.

Meer informatie is te vinden op: www.plaatsingswijzer.nl

Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van de leerling bij:

- Begrijpend lezen
- Rekenen en wiskunde
- Technisch lezen
- Spelling

Uitgangspunten

Het leerlingvolgsysteem en het inzicht van de leerkracht zijn leidend voor advisering en de plaatsing in VO. De plaatsingswijzer geeft op basis van vaardigheidsscores het onderwijsniveau weer. De eindtoets op de basisschool heeft de status van een second opinion en kan gebruikt worden als aanvullende onderbouwing bij advies en plaatsing. De Plaatsingswijzer geeft duidelijkheid over de normen. De Plaatsingswijzer is richtinggevend want aan de diverse niveaus en profielen worden vaardigheidsscores gekoppeld. Daarbij zijn Begrijpend lezen en rekenen/wiskunde doorslaggevend. Het leerlingvolgsysteem wordt gebruikt voor de signalering van leerlingen die in aanmerking komen voor een LWOO/PRO onderzoek. De basisschool is verantwoordelijk voor het advies, de school voor Voortgezet onderwijs voor de plaatsing. De plaatsingswijzer wordt vanaf groep 6 ingevuld door de leerkracht en met de ouders besproken.

Route Voortgezet onderwijs

Het aanmeldingsformulier van de VO –school. Er vindt via de OSO van ParnasSys een digitale overdracht van PO naar VO plaats. Daarnaast is er veelal een warme overdracht, waarin de leerkracht van groep 8 en de brugklasmentor met elkaar in gesprek gaan over de leerling.

Protocol Overgang naar het voortgezet onderwijs (VO)

De voorlichting aan ouders ten behoeve van de schoolkeuze van leerlingen bestaat uit:

- Informatieavond ouders groep 8.
- Een informatiebrochure over de Eindtoets basisonderwijs.
- Een eindtoets in april.
- Scholeninformatie wordt aan ouders doorgespeeld (data open dagen etc.).
- De gids voortgezet onderwijs is beschikbaar op school.
- De plaatsingswijzer wordt besproken in een adviesgesprek. Dit gesprek vindt plaats in de maand februari. Zowel ouders als leerlingen worden hierbij uitgenodigd. In het adviesgesprek gaat het om de volgende onderdelen: rekenen, studievaardigheden, spellen, begrijpend- en technisch lezen.

Het advies voor het voortgezet onderwijs kan bestaan uit onderstaande mogelijkheden:

- VMBO waarin 4 richtingen zijn te onderscheiden van heel praktisch naar meer theoretisch:
- basis beroepsgerichte leerweg eventueel met leerweg ondersteuning
- kader beroepsgerichte leerweg
- gemengde leerweg
- MAVO

- HAVO
- Atheneum (Technasium)
- Gymnasium TTO (Twee talig onderwijs)
- VWO+ (verrijkt VWO)

De school draagt zorg voor zorgvuldige overdracht van alle leerlingengegevens naar het VO, zowel mondeling als schriftelijk/digitaal.

LWOO toetsing

Wat is LWOO?

Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft op het VMBO kan het in aanmerking komen voor Leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO). Een leerling moet dan voldoen aan eisen die door de overheid zijn opgesteld. De regionale Verwijzingscommissie (RVC-VO) beslist of het kind aan deze eisen voldoet. De school voor voortgezet onderwijs krijgt extra geld voor ondersteuning. De school maakt een handelingsplan waarin staat hoe de extra begeleiding eruit ziet.

Het LWOO is voor leerlingen van groep 8 uit het basisonderwijs die doorstromen naar het VMBO. Soms kan een leerling van groep 7 naar het LWOO. Deze leerling is dan vaak al eens blijven zitten. Het LWOO is niet voor leerlingen die naar HAVO of VWO gaan.

Procedure om in aanmerking te komen voor LWOO

Binnen de Friese plaatsingswijzer wordt gekeken naar de toetsen van januari groep 8. Is er sprake van een achterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, inzichtelijk rekenen) dan wordt het kind uitgenodigd voor aanvullend onderzoek.

Het LWOO onderzoek.

De leerling neemt deel aan een onderzoek om te kijken of het kind aan de eisen voldoet. Dit moet een onderzoek zijn uit de lijst screenings- en testinstrumenten ten behoeve van de indicatiestelling voor leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) en praktijkonderwijs (PrO) voor het schooljaar 2015–2016 (Regeling screenings- en testinstrumenten LWOO en PrO schooljaar 2015–2016). Tijdens dit onderzoek wordt een intelligentie-onderzoek afgenomen en wordt een sociaal-emotionele vragenlijst ingevuld. Na het onderzoek wordt bekeken of het kind in aanmerking komt voor de aanvraag van een beschikking LWOO. Er wordt een dossier opgesteld. De Regionale Verwijzingscommissie (RVC-VO) beoordeelt het dossier. Als het kind in aanmerking komt voor het LWOO, kent de RVC-VO een beschikking LWOO toe. LWOO blijft van kracht zolang het kind in het VMBO onderwijs volgt.

Voor LWOO gelden de volgende criteria:

- er is een relatie tussen IQ en leerachterstand: een IQ tussen 75-80 en 90;
- een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen.
- de leerling moet in elk geval zo'n achterstand op begrijpend lezen of inzichtelijk lezen hebben.

Het kan ook voorkomen dat er een relatie is tussen leerachterstand en sociaal-emotionele problematiek.

Voor LWOO gelden dan de volgende eisen:

- een IQ tussen 90 en 120
- een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen. De leerling moet in elk geval zo'n achterstand op begrijpend lezen of inzichtelijk lezen hebben.
- Sociaal-emotionele problematiek die door een gedragsdeskundige is vastgesteld. (Denk aan faalangst)
-

Aanmelding LWOO – Praktijkonderwijs

De leerkracht van groep 8 is verantwoordelijk voor een goede overgang naar voortgezet onderwijs. Voor sommige leerlingen is de stap naar regulier voortgezet onderwijs te groot. Deze leerlingen melden we aan voor extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs of meer praktijkgericht onderwijs.

9.5 (Hoog)begaafde kinderen

Deze kinderen hebben extra ondersteuning nodig, om te voorkomen dat ze zich gaan aanpassen aan de gemiddelde norm (onderpresteren), gedragsproblemen gaan vertonen of vereenzamen. Het gaat daarbij niet om meer-van-hetzelfde maar om meer verdieping en verbreding bijv. d.m.v. routeboekjes bij het rekenen. M.a.w. deze kinderen hoeven niet alles te doen, maar meer op andere terreinen en meer onder eigen verantwoordelijkheid. Ondersteuning van de leerkracht blijft onmisbaar. In het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) staan diverse tips en handelingssuggesties over (hoog)begaafdheid.

Onze kijk op (hoog)begaafdheid

Er bestaan verschillende theoretische modellen over (hoog)begaafdheid. In de moderne visies op (hoog)begaafdheid spreekt men over het algemeen over 'het behalen van uitzonderlijke prestaties op verschillende gebieden'. Volgens Renzulli / Mönks beschikt een (hoog)begaafde leerling naast een hoge intelligentie tevens over een hoge graad van creatief denken en een hoge taakgerichtheid. De factoren in de omgeving (gezin, school en vriendenkring) bepalen mede of dit talent tot uiting komt in hoge prestaties

Kenmerken van een hoge begaafdheid:

- een zeer goed geheugen
- een hoge intelligentie
- creatief denken
- een groot kennisbestand
- een grote leergierigheid

Naast deze kenmerken is de rol van de omgeving van invloed. De ouders, de vriendenkring en ook de school zijn belangrijke omgevingsfactoren die de leergierigheid en innerlijke ambitie van het kind kunnen stimuleren of afremmen. (Hoog)begaafdheid is geen blijvende toestand, waarin je je voor eens en voor altijd bevindt. (Hoog)begaafdheid wordt hoe langer en meer gezien als een dynamisch proces, waarin de persoon zich onder invloed van wisselende milieufactoren en bepaalde persoonlijkheidsfactoren min of meer (hoog)begaafd zal gedragen.

De scholen van Stichting Comprix werken volgens de richtlijnen van het beleidsplan Hoogbegaafdheid, uitgewerkt in het handboek Meerbegaafdheid. Hierin staan tips en routebeschrijvingen voor het signaleren en diagnosticeren van de (hoog)begaafde leerling in de scholen van Stichting Comprix.

De scholen binnen de stichting willen een mogelijke begaafdheid niet in de weg staan, maar hieraan ruimte bieden via een passend en gestructureerd onderwijsaanbod. Dat betekent differentiëren binnen de jaargroepen.

Zorg voor leerlingen speelt binnen de school een grote rol. De plusleerlingen vallen binnen de ondersteuningsstructuur. Het idee achter de plusleerling is ontstaan vanuit de wens om voor meer- en hoogbegaafde kinderen ook een speciale begeleiding te organiseren, zoals we dit organiseren voor kinderen waar leren wat moeilijker voor is en die daarom extra hulp nodig hebben.

Het is voor de (hoog)begaafde leerlingen tevens heel belangrijk om af en toe met andere kinderen samen te werken. Met kinderen, die net zo denken als zij, die ook als een van de weinigen in de groep hoog verrijkend extra werk hebben, of waar al het werk in de groep "gemakkelijk" voor is.

Voor deze leerlingen is het Comprix College ontwikkeld en opgestart. Het Comprix College is een academisch leerpunt voor (hoog)begaafde leerlingen van de Stichting Comprix. Voor toelating tot dit Comprix College gelden specifieke regels. Hiervoor verwijzen wij naar de website van het Comprix College: www.comprixcollege.nl

De IB-er van de school verzorgt de aan- en eventueel afmeldingen. Aanmelden dient te gebeuren voor 1 november of voor 1 april van het lopende schooljaar.

Een toelatingscommissie toetst of de leerling voldoet aan het door het Comprix College vereiste profiel.

10 Onderwijsassistent/leerkrachtondersteuner

De inzet van een onderwijsassistente is ieder jaar afhankelijk van de hoeveelheid formatie en de wensen van de school. Door het groepsdoorbrekend werken bestaat de behoefte aan een leerkrachtondersteuner. Onze onderwijsassistente heeft de opleiding tot leerkrachtondersteuner afgerond en is voor een gedeelte van haar formatie als leerkrachtondersteuner werkzaam. De andere uren vult zij in als onderwijsassistente.

11 Externe contacten

Gebiedsteam.

Waar nodig wordt contact gezocht met de contactpersoon van het gebiedsteam (GBT). Het GBT kan aanschuiven bij HGB dan wel HGPD trajecten.

Logopedie

In groep 2 worden alle kinderen gescreend m.b.t. hun spraak- taalontwikkeling door een logopediste. Ook andere kinderen kunnen op voorspraak van de school deelnemen aan de screening. Het advies is in een aantal gevallen gericht op het zoeken van logopedische hulp: verantwoordelijkheid van de ouders.

Cyclus 1: Februari – April

Acties	Week
1. Logopedist neemt contact op (telefoon/mail) en verstuurt de formulieren. Logopedist maakt een afspraak om op de basisschool/peuterspeelzaal langs te komen.	Week 9
2. Invullen screeningsformulier Leerkracht/Leidster vult de screeningsformulieren in en deelt de oudervragenlijsten uit. <u>School</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen van groep 1 die op school zijn gekomen tussen september 2012 en januari 2013 en controlekinderen vorige cyclus. <u>Peuterspeelzaal</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen die 3 jaar zijn geworden tussen september 2012 en januari 2013 en controlekinderen vorige cyclus.	Week 10 - 11
3. Logopedist komt op de basisschool/peuterspeelzaal om de uitkomsten van de formulieren te bespreken en het eventuele vervolg (actie: wel/geen verwijzing).	Week 12 -13
4. Telefonisch contact n.a.v. gesprek op de basisschool/peuterspeelzaal. Contactmoment over de verwijzingen (geïnitieerd door de logopedist), zodat er verificatie plaatsvindt tussen de gescreende - verwezen kinderen.	Week 20

Cyclus 2: Oktober – December

Acties	Maand
1. Logopedist neemt contact op (telefoon/mail) en verstuurt de formulieren.	Week 40
2. Invullen screeningsformulier Leerkracht/Leidster vult de screeningsformulieren in en deelt de oudervragenlijsten uit. <u>School</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen van groep 1 die op school zijn gekomen tussen februari 2013 en september 2013 en controlekinderen vorige cyclus. <u>Peuterspeelzaal</u> : De lijsten invullen voor alle kinderen die 3 jaar zijn geworden tussen februari 2013 en september 2013 en controlekinderen vorige cyclus.	Week 41 - 42
3. Telefonisch contact Gesprek met leerkracht/leidster over de uitkomsten van de formulieren en het eventuele vervolg (actie: wel/geen verwijzing).	Week 44 - 45
4. Telefonisch contact n.a.v. gesprek Contactmoment over de verwijzingen (geïnitieerd door de logopedist), zodat er verificatie plaatsvindt tussen de gescreende - verwezen kinderen.	Week 49

GGD

De GGD biedt ondersteuning en adviseert kinderen vanaf vier jaar en hun ouders en/of verzorgers en het team op school. Wanneer een kind vier jaar wordt draagt het consultatiebureau de zorg over aan de jeugdgezondheidszorg van GGD Fryslân. Het team dat de leerlingen van onze school begeleidt, bestaat uit een arts, sociaal verpleegkundige en assistente. Kernbegrip is gezond opgroeien. De nadruk ligt op de lichamelijke en psychologische gezondheid en het ondersteunen van de ontwikkeling, leefstijl en opvoeding van de leerlingen. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met andere organisaties zoals Thuiszorg, GBT, Bureau Jeugdzorg, leerplichtambtenaar, enz.

Verwijsindex

Met ingang van 1 november 2009 nemen alle basisscholen en de scholen van het voortgezet en middelbaar beroeps onderwijs in de gemeente Oost –en Weststellingwerf deel aan de verwijsindex, ook wel afgekort als VIF. VIF staat voor Verwijsindex Fryslân.

De verwijsindex is een elektronisch systeem waarin hulpverleners, onderwijs, leerplicht en andere begeleiders die met jongeren werken, de persoonsgegevens van het kind melden wanneer zij zich zorgen maken over een kind.

Er kunnen allerlei redenen zijn voor ongerustheid over een kind. Dat kan als er bijvoorbeeld problemen zijn op school of met de gezondheid of persoonlijke ontwikkeling van het kind. Door er op tijd bij te zijn, kan voorkomen worden dat de problemen te groot worden.

Als er een andere beroepskracht of hulpverlener is die ook een melding in het systeem doet, dan wordt er automatisch (via de mail) door de verwijsindex contact gelegd tussen de eerste en tweede melder. Beide melders gaan dan samen overleggen over de beste vorm van begeleiding van het kind. Er wordt dan afgesproken op welke manier ze de jongere gaan helpen.

Ouders en jongeren vanaf 12 jaar worden geïnformeerd over een melding in de verwijsindex en voordat beroepskrachten inhoudelijke informatie uitwisselen wordt hiervoor toestemming gevraagd.

De verwijsindex is een beveiligd systeem waarmee alleen bevoegde mensen mogen werken. Bij een melding in het systeem worden alleen persoonsgegevens van de jongere (naam, adres, geboortedatum) opgenomen. De reden van de melding wordt niet opgenomen. Er komt dus geen informatie over de aard van het probleem en de behandeling in de verwijsindex. De gegevens verdwijnen na twee jaar vanzelf weer uit het systeem.

Motoriek

Voor kinderen die motorisch minder vaardig zijn, heeft Fysiotherapie Oosterwolde een beweeggroep opgezet. De basis voor het bewegen wordt op jonge leeftijd ingezet. Er zijn op school motorische screenings opgezet. In samenwerking met de buurtcoach en Fysiotherapie Oosterwolde.

Fysiotherapie Oosterwolde, kinderysiotherapie. Contact gegevens: www.fysiotherapie-oosterwolde.nl, tel. 0516-512775. Voor verder informatie verwijzen we naar de site.

Externe adviseurs.

Zie bijlage 15: Beleid Comprix externe deskundigen in school 2017

12 Het Stipe team

Stichting Comprix heeft samen met VCSO Opsterland en de Tjongerwerven voor de ondersteuning in het behalen van de doelen passend onderwijs het ondersteuningsteam de Stipe ingericht (info@destipe.nl).

Voor de werkwijze en informatie verwijzen we naar de site.

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs in Fryslân 21.01

Het Samenwerkingsverband Passend onderwijs in Fryslân 21.01, is een samenwerkingsverband passend onderwijs conform de Wet Passend onderwijs. Het samenwerkingsverband wordt als stichting opgericht door alle schoolbesturen voor Primair Onderwijs en Speciaal Onderwijs in Friesland en omvat circa 500 scholen met meer dan 62.000 leerlingen. Het samenwerkingsverband biedt een dekkend netwerk voor Passend onderwijs en zorgt voor afstemming tussen het basisonderwijs en speciaal onderwijs. De primaire taak is het zorgdragen voor (toe leiden naar) toelaatbaarheidsbeschikking voor cluster 3 en 4. De visie van dit samenwerkingsverband is te omvatten in één statement: 'centraal wat moet, decentraal wat kan'. De bevoegdheid en verantwoordelijkheid voor Passend onderwijs ligt zoveel mogelijk bij de school en de ouders. Het leveren van basisondersteuning is een minimumverplichting voor de schoolbesturen. De extra ondersteuning wordt door het samenwerkingsverband gedecentraliseerd en is aan de schoolbesturen.

Passend Onderwijs en zorgplicht

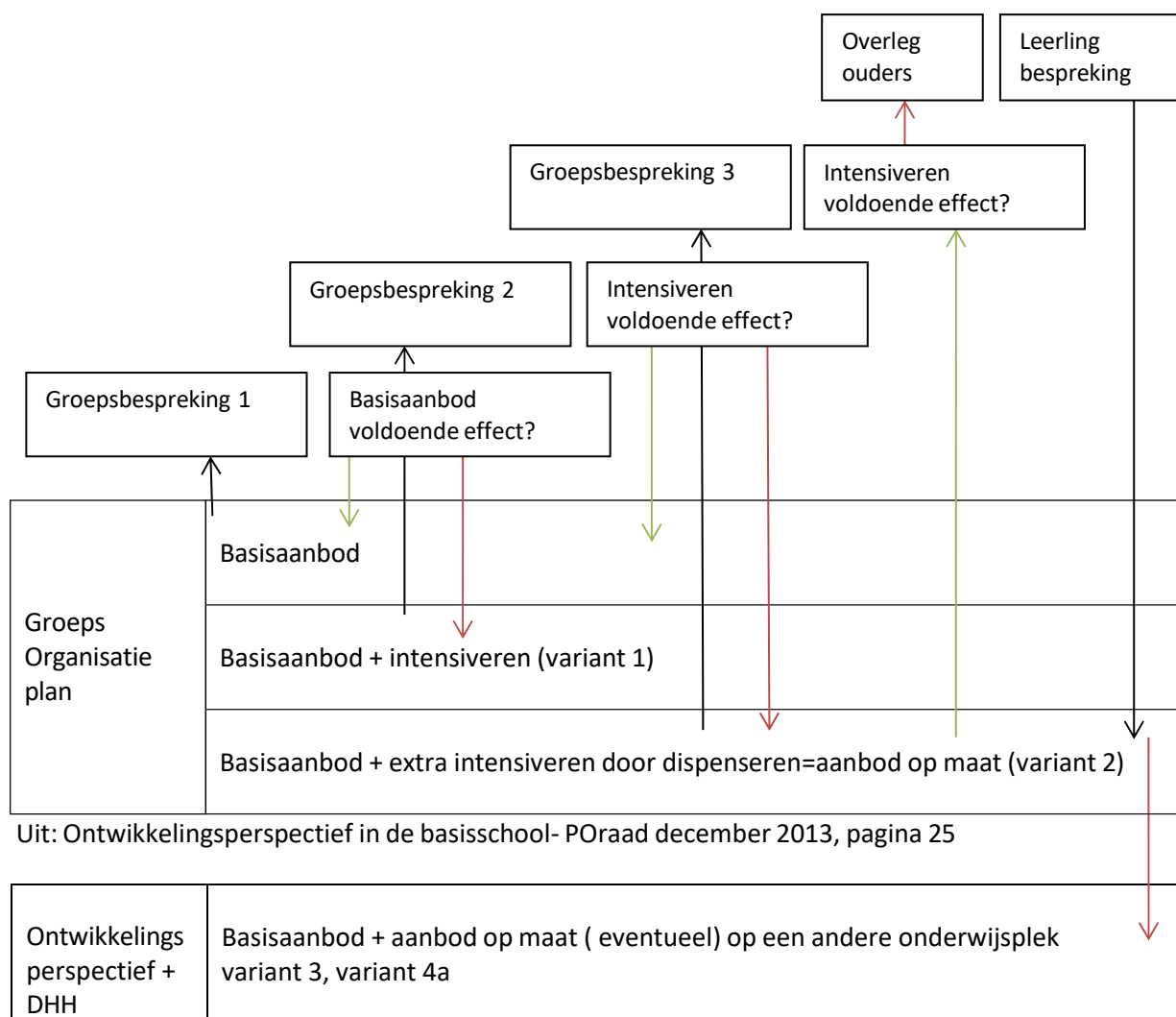
Schoolbesturen hebben een wettelijke zorgplicht. Zij moeten voor alle leerlingen die op de school worden aangemeld of al staan ingeschreven zorgen voor passend arrangement van onderwijs en (leerlingen)zorg. Dat wil zeggen: het aanbod moet passend zijn en aansluiten op de ontwikkeling van het kind, de mogelijkheden van het personeel en de wensen van de ouders.

Er zijn 3 mogelijkheden:

- een aanbod op de eigen school (de school van aanmelding);
- een aanbod op een andere reguliere school
- een aanbod op een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten.

Ondersteuningsvarianten

Toelaatbaarheid tot het SBO/SO

Voor de werkwijze verwijzen we naar de site van Grippa SWV Fryslan.

13 De orthotheek

Onze orthotheek biedt leerkrachten en begeleiders een overzicht van achtergrondinformatie, instanties en materialen op het gebied van ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Er zijn materialen voor het signaleren, analyseren en diagnosticeren van problemen. Hiernaast is er materiaal met een remediërende en/of verrijkende functie.

Uitgangspunt is dat we zoveel mogelijk gebruik maken van de op school gehanteerde methodes. We bekijken of de methode aanvullende ondersteunende materialen biedt. Als dit onvoldoende aanknopingspunten geeft, kan gezocht worden naar leer- en hulpmiddelen die zo dicht mogelijk aansluiten bij de gebruikte methodes en het gehanteerde leerlingvolgsysteem.

Beschikken wij niet over de juiste middelen dan kunnen wij altijd terecht bij de bij andere scholen, schoolbegeleidingsdienst, de GGD of de openbare bibliotheek. De computer is hierbij ook een grote bron van informatie.

14 Voortschrijdend inzicht en aanvullingen

Dyslexieprotocol: In januari 2023 is het dyslexieprotocol herzien. Dit protocol wordt genoemd in het ondersteuningsplan van SWV Fryslân.

Wij gaan werken met de nieuwste aanwijzingen in het genoemde protocol. De aanvraag kan ingediend worden bij 3 hoofdmetingen waarop voor lezen V-/E gehaald is.

Onze ondersteuning geven we vorm volgens de ondersteuningsniveaus aangegeven in de verschillende methodes:

Ondersteuningsniveau 1: Basisondersteuning. Goed lees- en spellingsonderwijs in klassenverband.

Ondersteuningsniveau 2: Extra begeleiding in de klas door de leerkracht.

Ondersteuningsniveau 3: Specifieke interventie individueel of in kleine groepjes (60 minuten extra leestijd).

Ondersteuningsniveau 4: Diagnostiek en gespecialiseerde dyslexiebehandeling door externe deskundigen.

15 Bijlagen, behorende bij dit document

Bijlagen:

- 01: HGW: HandelingsGericht Werken op de Tjongeling (januari 2019)
- 02: Passend aanbod obs de Tjongeling (2019-2020)
- 03 a: Groepsbespreking groep 1 en 2 origineel
- 03 b: Groepsbespreking groep 3 tot en met 8 origineel
- 03 c: Document overzicht extra ondersteuning (V-scores, OPP, DHH ,Dyslexie, CC)
- 03 d: Leerling kenmerken de Tjongeling WMK maart 2020
- 04: 13DS Schoolondersteuningsprofiel obs de Tjongeling (2018)
- 05: Toetsbeleid Comprix (april 2019)
- 06: Mindmap ondersteuningsaanbod (maart 2019)
- 07: Toestemmingsformulier ouders/verzorgers externe hulp
- 08 a: OPP format origineel
- 08 b: OPP trap versie 25b regulier handmatig
- 09: HGW-route de Stipe
- 10: Protocol informatievoorziening gescheiden ouders januari 2013)
- 11: Kwaliteitskaart Zien! (augustus 2020)
- 12: Kwaliteitskaart vermoedelijke dyslexie-dyscalculie (augustus 2020)
- 13: Protocol doubleren en verlengen Stichting Comperio (2014)
- 14: Schrijfwijzer bevorderende en belemmerende factoren OPP
- 15: Beleid Comprix externe deskundigen in school (2017)

Anders:

Comprix College:	www.ComprixCollege.nl
SWV Friesland:	www.passendonderwijsinfryslan.nl
Grippa:	www.grippa.nl
De Stipe, werkwijze	www.destipe.nl
Steunpunt SO Friesland:	https://steunpuntonderwijsnoord.nl
Masterplan dyslexie:	www.masterplandyslexie.nl
ERWD:	https://erwd.nl
AVG:	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-en-persoonsgegevens
Gebiedsteam:	https://www.ooststellingwerf.nl/gebiedsteam , info@gbtoost.nl
GGD:	www.GGD.nl
Accare:	www.accare.nl
Kentalis:	www.Kentalis.nl